

P. CSÁVOSSY ELEMÉR

KORDA

MISZTIKUS VERSEK

P. CSÁVOSSY ELEMÉR SJ

MISZTIKUS VERSEK

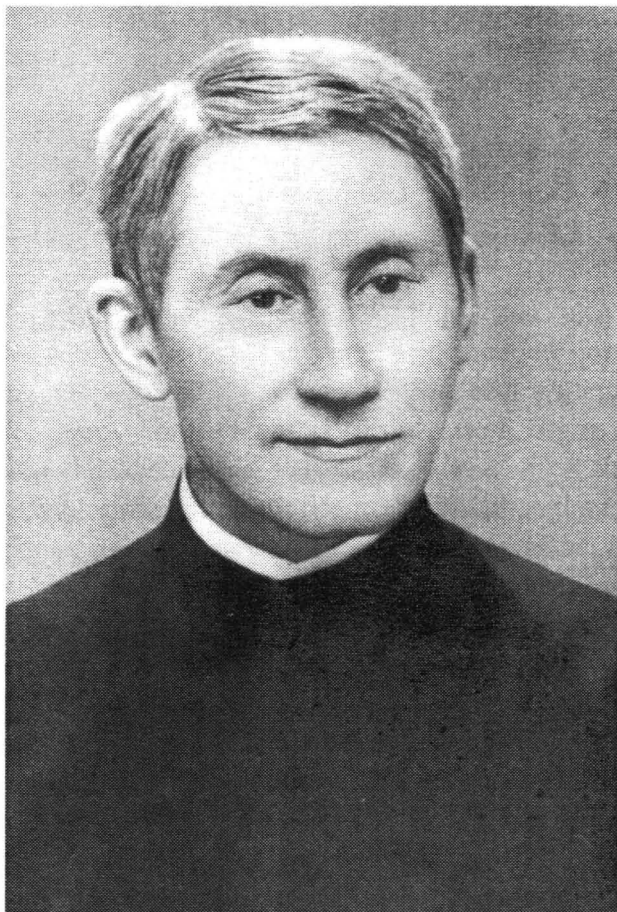

P. Csávossy Elemér SJ

Misztikus versek

UNUM
2002

Kiadja a Korda Kiadó
6000 Kecskemét, Lestár tér 2. (Tel.: 76/328-977)
Felelős vezető: dr. Bujdosó Gabriella
Megjelent a MERCATO Bt. gondozásában (Tel.: 76/487-417)
ISBN: 963 9332 65 8
Szilády Nyomda Kft. Kecskemét, Mindszenti krt. 63.
Felelős vezető: Boros Gábor ügyvezető igazgató

P. Csávossy Elemér SJ

1883–1972

Misztikus szerelem

Előszó

P. Csávossy Elemér SJ verseihez

Az Unum-testvérek megkértek, hogy írjak előszót P. Csávossy Elemér misztikus verseihez, amelyek jórészt a börtön sötétségében és embertelenségében születtek. E verseket nem költői alkotásként olvastam, hanem egy misztikus lélek élményei rögzítésének veszem. Költők és misztikusok próbálják kimondani a kimondhatatlant: ezért használnak szimbólumokat, képeket, allegóriákat. Már a legrégebbi időktől az Énekek éneke adta az ihletet szenteknek, misztikusoknak, hogy a lélek Istenkapcsolatát a bibliai szerelmi költemény szimbolikájába öltöztessék. Origenésztől Keresztes Szent Jánoson át Lisieux-i Kis Terézig nyomon követhetjük ezt a hagyományt.

Csávossy Elemér SJ (1883-1972) életrajzát olvashatják az érdeklődők a *Kortárs magyar jezsuiták* /1. kötetben. („Anima Una”)-könyvek /2. Eisenstadt, 1991, 209-283. old.): P. Petruch Antal SJ hosszabb életrajzban dolgozta fel rendtársa pályáját és lelki útját, felhasználva P. Csávossy naplójegyzeteit. Igazában az itt közölt versek is amolyan „naplójegyzeteknek” tekinthetők: a börtönben kapott kegyelmek, misztikus élmények rögzítései. P. Petruch írta: „A börtönben sokszor érzett ihletést arra, hogy versben fejezze ki vallásos gondolatait. Mivel nem volt a kezdetben lehetősége arra, hogy ezeket leírja, naponta elismételte őket magában, amíg el nem érkezett Gyűjtőben a lehetősége annak, hogy WC papírra vesse, elrejtse és kimentse a

börtönből. Minden versnél a hely (még a zárka száma is) és a pontos idő is föl van tüntetve”. (266. old)

P. Csávossyt jezsuita provinciálisként tartóztatta le az ÁVÓ 1951. május 7-én, és 1956. október 27-én szabadult. Koholt vádakkal elítélték: a Fő utca, a Markó, a Gyűjtő, Vác voltak keresztútjának állomásai. Már a 30-as évek körül voltak misztikus élményei; de – paradox módon – a rabság ideje volt az Istennel való egyesülés elmélyülésének kiváltságos ideje. Csodálatos a kegyelem műve. Más börtönviselt papok, szerzetesek is tanúskodtak arról, milyen nagy kegyelem volt számukra a teljes kifosztottság, megáláztatás, szenvedés a börtön évek alatt. Itt Mester Margit Mária börtönből írt leveleire hivatkozom (vö. Mester Margit Mária élete, UNUM, Ecclesia 1989.) Ismeretes, hogy P. Csávossy Mester Margittal létrehozta az Unum Társaságot. A két misztikus lélek már 1930-ban lelki szövetséget kötött. „Egészen belső és mély kapcsolat létesült köztünk az Úr Jézus keresztjének árnyékában” – vallotta P. Csávossy. (Petruich i.h. 250).

A Suscipe a börtönben, miközben leírja a kegyetlen sor-sot, az embertelen bánásmódot, a magányt, a refrénben ezt ismétli:

*De mindez csak mélyebben visz beléd ó Istenem,
És azért jó ez, de nagyon jó ez nekem.*

1953 márciusában meghalt Sztálin, a következő években Magyarországon is bizonyos enyhülés tapasztalható, Csávossyék sorsa is javul egy kevéssé, pl. engedélyt kap a misézésre. De a szabadulás órája még messze van. Az Istennel hitben, reményben és szeretetben egyesült lélek misztikus tapasztalatokat él át, ahogy ezt a *A misztikus élet* című vers tanúsítja:

*Ó ásó- pihenés, Istenbe oltódás
Egység és élet, balzsamosan csodás!
Tengerek mélye, hegyek magassága,
Szerelmek mámora, mennyek boldogsága,
Fénylő fátyol, örök jelen,
Csobogó forrás, csordogál szüntelen,
Szűzi nászsj, isteni harmat
Aminél többet csak
A mennyország adhat...*

A Gyűjtőben írt verset olvasva Szent Pál élményére gondolunk: „Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjeteK belső emberré, hogy a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s ti gyökeret verjeteK és alapot vesseteK a szeretetben. Akkor majd föl tudjateK fogni az összes szentekkel együtt, mi a szélesség és hosszúság, magasság és mélység, megismeriteK Krisztusnak minden ismeretet felülmúló szeretetét, és betelteK Isten egész teljességével”. (Ef 3,16-19).

Egy idő után a börtön már „hazája” lett:

Hazám vagy börtönöm!

*Hazám vagy, börtönöm, hazám vagy
Semmi ami szép, semmi ami nagy,
Nem hiányzik nekem semmisem,
Mert velem vagy, édes Istenem!*

Keresztes Szent János „Szerelmi énekei” is a börtönélményből és a lelki sötétség élményéből születteK. A misztikus a legnagyobb sötétségben is megtapasztalhatja az isteni JelenléteK - *a hitben*. A látás majd odaát lesz. Most még csak tükörben és homályosan sejtethjüK meg a misztériumot. De miként a vakok bőrükön érzik a napfényt, a hívó

is a hit belső látása révén megérzi a Szeretet sugarát. 1954. március 30-án ezt éli meg P. Csávossy (*A hit*):

*Uram, mikor szavad elnémul a szívemben,
És arcod fénye már nem világít:
A csend sötétjében, a gyötrelemben
Csak egy marad - a hit!*

A belső sötétség kínzóbb, mint a börtönzárka sötétje. Keresztes Szent János, vagy az élete vége felé oly nagy gyötrelmeket átélt Kis Szent Teréz élete is tanúskodik erről.

De vigasztalanságot felváltja a vigasztalás; Szent Ignác tanácsait követhette P. Csávossy, hogy „átvészelje” Getszemáni gyötrelmeket. Hiába könyörgött, hogy múljék el tőle a pohár, Isten nem hallgatta meg. A vigasztalás órájában köszönetet mond ezért, így imádkozik (*Köszönöm, hogy nem hallgattál meg!*):

*S mikor mérhetetlenné nőt már a nagy kereszt
én esdve kértelek
Uram, ha lehet, vedd el tőlem a keresztet
és hallgass meg!
S akkor lelkemben véres arcod képe jelent meg,
S belém súgtad: barátként eljegyeztelek!
És nem vetted el tőlem a keresztet,
Mert választottaid jegyével jelöltél meg,
És akartad, hogy a kereszten is hű barátod legyek.
Köszönöm Uram, köszönöm, hogy nem hallgattál meg*

„Barátként eljegyeztél”. A jegyesi misztika vonásai állandóan visszatérnek Csávossy „jegyzeteiben”, verseiben. Néha röviden magyarázza is verseit, mint Keresztes Szent János. A lelki jegyesség az „égi szerelem” szimbóluma lehet a férfi és a nő közötti szerelem, ha az igazi, hiszen az

igazi földi házasság is csak a végtelen Szeretet jelenléte lévén valósulhat meg. A lelki házasság már nem szimbólum, hanem valóság: az isteni szeretet megtapasztalása kegyelmi ajándékként.

Csávossy az 1956-os forradalom után szabadult. Pannonhalmán 1957 tavaszán újra örülhetett a tavasznak, a madárdalnak. Így ír az *Égi szerelem*-ben:

*Madárdalt hallottam a kertekben,
Megindult földön a szerelem;
Mennyei énekek zengenek énnékem,
Mert az én szerelmem mindig itt van énvelem.*

Budapest, 2002. szeptember 14.
Szentkereszt felmagasztalásának ünnepén

Szabó Ferenc SJ

1913–1918 között

Jézus Szívéhez

Kép van a szívembe vésve,
Kép oly drága s csodaszép:
Jézus szent Szívének képe,
Üdv jelvénye ez a kép.

Jézus Szíve, légy barlangom,
Melybe magam elrejthessem;
Add, ha egykor elhal hangom,
S megszólal halálharangom,
Reményemet beléd vessem!

Jézusom, egy a kérésem,
Meg ne vedd, Szívedre kérem:
Szent Szívedben megpihenjek,
Holtom után Hozzád menjek! Amen.

1915–1917 között

Kalocsa

Jézus Szíve, légy barlangom,
Melybe magam elrejthessem;
Add, ha egykor elhal hangom,
S megszólal halálharangom,
Reményemet beléd vessem!

Üdvözlégy Te, bölcsek bölcse,
Angyaloknak nagy Királya,
Szűz méhének szent gyümölcse!

Szívem mélyét, add, betöltse
Szerelmednek hő dagálya!
Tündökölsz már fenn az égen,
Jöjj elémbé, ó mi régen
Várlak immár hő szívemben!

1956. XI. 25.

Végy magadhoz szerelemben,
Osztályrészem, dicsőségem

Szeretni akarok

Szeretni akarok, szeretni vágyom,
Ez az én életem, ez a boldogságom;
Szeretni akarok, szeretni nagyon,
S ezt az én vágyamat soha el nem hagyom;
Amíg csak élek a földön, csak szeretek,
S fent ott az égben ismét csak szeretek.
Szeretni akarok, szeretni vágyom,
Amíg csak élek egy örökkévalóságon.

Szeretni Istent, szeretni lelkeket,
Kiket nem ismernek, szerény kis szenteket,
Izzó léleklángokat, égi virágokat,
Nyomorban sínylődő szegény Lázárokat.
Testvérük leszek, jegyesük, mindenük,
Örök szeretetben eggyé leszek velük;
Ami az enyém, övék az minden,
Amit én kaptam, adom nekik ingyen.
Magamat osztva boldog fosztottságban,
Magamat fosztva áldó boldogságban.

Hisz csak:

Szeretni akarok, szeretni vágyom,
Ez az én életem, ez a boldogságom;
Szeretni akarok, szeretni vágyom,
Amíg csak élek egy örökkévalóságon.

(1930. augusztus 16. Passau, Szűz Mária votív templomában, mise után.)

Az Irgalmas Szeretethez

Hozzád megyek, irgalmas Szeretet,
Benned pihenek meg, örök Könyörület!
Te voltál életem bölcsője,
Amikor születtem;
Te voltál megmentője,
Mikor már elvesztem;
Most is Te vagy a gyámolom,
Reményem s minden jóm;
Add, hogy a tied legyek
S szerelmedben elveszek,
Légy nekem mindenem,
Irgalmas Istenem!
Zengjék bár angyalok
Erődöt s nagy hatalmadat;
Zengjék bár szeráfok,
Tüzes égi lángok
Szépséged s szerelmedet:
Én dalom az irgalom,
Ez az én énekem
Idelenn és odafenn,
Irgalom az énekem,
S elég ez énnekem. Amen.

(Volt még egy másik versem ebből az időből az irgalmas Szeretethez,
de ez elveszett. Így kezdődött: „Nevemen nevezteél...”)
Érden ismerkedtem meg az „Irgalmas Szeretettel.”

Virginitas foecunda

Lélek lelket csókol,
Csókban egygé lesz,
S lelki tiszta csókból
Lelkek ezre lesz.

(Ez a termékeny lelki szeretet. Isten gyönyörrel néz le a tiszta szeretetre, mely a lelkeket Őbenne egymáshoz fűzi s ezért kegyelmeit bőséggel önti a világra, a bűnösök megtérítésére és az igazak megszentelődésére, tökéletesítésére. Ezt a természetfölötti lelki szeretetet Istenben nevezem a versben lelki csóknak s a belőle fakadó gyümölcsöket lelki termékenységnak.)

Találtam egy latin verset is régi időkből, mely hasonló gondolatot fejez ki:

O virginales nuptias;
Per quas caro fit spiritus!
O dulce vinclum, iungitur
Quo mens Deo, menti Deus!

Eredetileg a fentebbi vers így hangzott:

A lélek lelket csókol,
Egy csókban egygé lesz,
S e lelki tiszta csókból
A lelkek ezre lesz.

Egy csókra várok

Egy csókra várok, ha e földi létnek
Lehullt a leple lelkem homlokáru!;
Egy csókra várok, ha a boldog égnek
Dicső hazája lelkem elé tárul.

Egy csókra várok homlokomra, számra
És szívemre nagy lelki szeretetben –
Ó csók a Naptól, melyből én eredtem,
A szeretetnek földi kis sugára!

Egy csókra várok, két sugár csókjára:
Kik a nagy Napból egy napon születtek
És visszatérve szeretet honába
Egy lelki csókban egy sugárrá lesznek.

1937

Szűz Mária, hajnal csillaga

(Szabad fordítása P. Andlauer Károly SJ versének: „Maria, stille Magd des Herrn.”)

Szűz Mária, hajnal csillaga,
Te voltál életem hajnala,
Te gyermekségem boldogsága,
Elsőnek Te mosolygál rája!
Szemednek csókja, Szűzanyám,
Megcsókolt életem hajnalán,
S Te lettél lelkem csillaga,
Ó édességes Szűzanya!
A hajnal csillaga,
Ó édes Szűzanya!

Mikor az élet harca jött,
Munkára hítt, a bú gyötört,
S mikor borús, ködös napokban
Karom lehullott lankadottan,
Neked szólt csendes jajszavam:
Anyám! Erőtlen már karom!
Te vagy reményem csillaga,
Ó édességes Szűzanya!
Reményem csillaga,
Ó édes Szűzanya!

Ha bűnök súlya rám szakad,
Könnyes szemed bizalmat ad;
Szent bánat búját öntsd szívembe,

Vérző sebem úgy megpihenne,
S bűnös szívembe béke száll,
Ha értem sírsz, ó jó Anyám!
Te légy a béke csillaga
Számomra, édes Szűzanya!
A béke csillaga,
Ó édes Szűzanya!

Vihar ha tombol tengeren,
Sötét az ég, nincs védelem,
Nincs csillag, mely fölszáll az égen,
Minden remény letűnt már régen:
Csak bízva rád tekint szemem,
Itt vagy a vészben is velem.
Te vagy a tenger csillaga,
Ó édességes Szűzanya!
A tenger csillaga,
Ó édes Szűzanya!

Ha éltem estje halkan jön,
Mint esti csillag fénylesz fönn,
Vigaszt, derűt önts alkonyomra,
Ha félelem fejem lenyomja;
Szemed hív biztos part felé,
Ó Szűzanyám, Fiad elé.
Légy éltem esti csillaga,
Ó édességes Szűzanya!
Légy esti csillaga,
Ó édes Szűzanya!

Altitudo

(Régi fordítás)

Fölség, hogy?! – te szalmán fekszel
A jászolban fázva itt?
Csillagtűzön nem melegszel,
Bár te gyújtád lángjait!

Sír a mennyek Boldogsága,
Kisded lesz a Végtelen,
Gyöngé lesz az erők Ura,
Születik a Kezdetlen.

„O lieb’, solang du lieben kannst.”

(Régi fordítás)

Szeress, amíg szeretni tudsz,
Szeress, amíg szeretni bírsz:
Az óra jó, az óra jó,
S te sírok mellett állsz és sírsz!

Két csillag dala

Két csillag ég az égen
Egymáshoz oly közel,
Egymásra néznek régen
Az ég szerelmivel.

Szívükben Isten éli
Szerelme életét,
Szerelmük azért égi,
Mely bennük árad szét.

Megindul a két lángszem,
Közélg egymás felé,
Elvész – egyetlen láncszem –
Kettő egymás belé.

S haladnak egybenőve
Az égi nap felé;
Fény fénnel összeszöve,
Elvesznek Óbelé.

Istenhez

Ó örökszép Forrás, lelkem éltetője,
Italom, étkem, szerelmem bölcsője!
Belőled fakad létem, boldogságom,
Hozzád menni epedek, Veled lenni vágyom.

Ó örökszép Forrás, vágyaim célja,
Ki az, ki szomjam utánad oltja?
Te vagy, ki szívem epedését híjja,
Te vagy, ki belé bőségét ontja;
Csak Te lehetsz nekem örök pihenésem,
Üdítő italom, borom, édességem!

Ó örökszép Forrás, légy számomra Tenger!
Vizeid bőségét nem issza soha ember,
Míg e földi élet útjait járja;
Csak amikor túl a földi léten
Keblet az Élet előtttem feltárja,
Akkor majd önti el boldogító égben
Lelkemet élővizek részegítő árja
S epedő ajkamat boldogan várja
Isteni emlők duzzadó bősége,
S a boldogságnak soha, de soha nem lesz vége.

(Vizeid gyönyörét nem ismeri ember)

Életutam

Magaslaton járok, nyúló csúcsok között,
Sziklafal mellett, mélységek fölött;
Keskeny az út, jobbra a mélység,
Balra a fal, csak előre lehet
Menni, de soha megfordulni nem,
Csak sziklát és örvényt lát a rémedező szem:
Vonz a Szépség,
Hí a Szeretet –
Előre, előre,
Vakon csak előre!
Vezet, aki szeret,
Szeme lát mindent,
Lépése örök, keze fogja a Mindent.
Fejem ha szédül, látva a mélyet,
Szívem ha szorul, s a félelem éget,
Előre nézek, se jobbra, se balra,
Mélységre nem, se meredő falra.
Őt nézem mindig, szeretve követem,
S eltűnik a félelem,
Vezet a szerelem.
Csak előre mindig, mindig csak előre,
Fel Vele a magas, a sugaras tetőre!
Oda vezet a csúcra szerető keze,
S meglátom az Istent, és egy leszek Vele.

Unum

Együtt megyünk az élet utain,
Együtt futunk a diadalmas pályán,
Együtt járunk Isten nyomdokain,
Együtt küzdünk az élet arénáján.
Együtt élünk, meghalunk együtt,
Kudarcot, győzelmet aratunk együtt.
Együtt sírunk, s együtt mosolygunk,
Közös a bánatunk, örömünk, sorsunk.
Összeforrt a létünk, összeforrt a lelkünk,
Egyet lélegzünk, egyet lehelünk,
Egy isteni Lélektől dobog a keblünk.
Egy isteni Kebelből isszuk az életet,
Egy isteni Vérből szüljük a lelkeket,
Egy isteni Csókba merül el szerelmünk,
Egy isteni Napba torkol az életünk.
Így élünk és küzdünk és halunk mi együtt,
S boldog ég virányain örökké együtt is leszünk.

Csodás változás

(Misztikus élmény régebbi időkből)

Felhő borult a sugaras tetőre,
Fátyolba öltözött a völgyek magas őre,
Eltakarva előttem a fényözönös ég,
Lelkemben sötétlő fájdalom ég.

Minden csak borús, minden csak ködös,
Semmi sem igaz, minden csak fölös;
Nincs, ami szívemet boldoggá tegye,
Nincs, ami szememről a hályogot elvegye.

S íme, a csodás, az isteni varázs:
Cikkázó fénysugár a felhőn át utat ás,
Ködből kiválik a hótakart tető,
Fényözönben úszik a gyönyörű hegytő,
S ott ragyog fölöttem a sugaras ég,
S szívemben az isteni szerelem ég.

1950. II. 17.

Jav. 1956. XI. 14.

Mária-utca

Isteni lakások

(Emlékezés az 1949. április 10-i kegyelemre)

Mélységek barlangjai, isteni lakások,
Bennetek él lelkem, létemnek hona!
Mélyebbre, mélyebbre, mind mélyebbre árok,
Bennetek, hogy pihenjek, boldogság otthona!

Mélységek otthona, isteni Társak,
Közétek hívott a szeretet Istene;
Hívott a Lélek, ki belőletek árad,
Szívem szent Istene, örökre Mindene!

Itt élek s mozgok és vagyok és pihenek,
Örökszép lakások, mindig új kikelet!
Virágos tavasz, gyümölcsosztó nyár,
Melyre se tél, se őszi ború nem vár!
Örökszép hajnal, duzzadó fényár,
Éj nem szakad rá (soha), sem esteli homály.

Isteni Társak: létem szent Szülője,
Lelkem nagy Testvére, szívem szép Jegyese,
Veletek élni mennyország már maga,
Bennetek lakni vágyaim óhaja.
Maradjak Bennetek, Veletek együtt,
Életben-halálban, örökre, mindenütt!
Élet lesz a halál, s a múltás új születés,
Földi költözés örök szent szüretelés;
Isten az életem, meghalni nyereség,
Vár reám a boldog, a sugár-teli szép ég.

Örök hajlék vár rám, isteni lakások,
S mélyükre itt is már boldogan ások,
Ások a végtelen, feneketlen Létbe,
S ásó pihenésemnek soha nem lesz vége.

(V.ö. ApCsel. 17,18 – Keresztes Szent János, a lélek barlangjai)

Szólók és források dala

(Misztikus ének)

Duzzadó fürtök, boldogító emlők,
Fakasztottak titeket mennyei szőlők:
Szűzi kebel nyílt meg, életadó forrás,
Mennyei szerelem, boldog lélekontás.
Pihenni bennetek kegyelem és élet,
Belőletek inni vágyom, amíg élek.
Isteni forrás, örök lelki mámor,
Fűszeres hegyek, fényugaras Tábor,
Öntetek fényt belém, élővizek árját,
Tegyétek boldoggá a Lélek szűz Aráját!
Öntetek lelkembe szikrát, mely emészt,
Lángot, mely perzsel, hamuvá éget,
Perzsel és gyógyít, éget és éltet:
Akaratot, szívet, lelket, erőt s ész!
Szűzi emlők bora, teje, édes méze,
Lelkem telisége titeket idézze!
Idézza szüntelen, boldogan nézze,
Ölelje csókkal, szeretve élvezze!
Belőletek igya az élet örök kútját,
Ez teszi boldoggá lelkem földi útját;
Élővizek forrása lesz szökellő árral,
Örökélet hitének élő zálogával!

Isteni csók

Csók, melyből a lelkek szűzien születnek,
Ölelés, melyben mennyei magokat ültetnek,
Forrás, melyből a lélek táplálkozik,
Titok, melyből az élet bontakozik!

Csók, mely lelket Lélekhez köt,
Csók, mely életbe Életet önt,
Csók, oly mélyen a lélekben bent,
Égi szerelemben isteni magokat vet.

Csók: aki adja, életet ad,
Csók, aki kapja, szűz marad;
Csók: aki osztja, szentté tesz,
Csók: aki élvezi, isteni lesz.

Csók, mely teremt, fenntart és szentel,
Csók, mely a sugaras hegyekre vezet fel,
Csók, mely feledtet bánatot-bút,
S széppé tesz mindent, ami földi és rút.

Csók, mely szabaddá tesz, mikor szerelve köt,
Csók, mely gazdaggá tesz, mikor áldóan foszt,
Csók, mely arat, mikor zokogva vet,
Csók, mely fosztva is mindig csak oszt.

Csók, mely az egekbe emeli a lelket;
Hazát a földön már sohase lelhet,
Isten szájától ki vette a csókot,
Boldog lelke Istenbe oldódott.

Csók, mely isteni létet szül bennem,
S boldog örökéletet ad lelnem,
Csók, mely áthat lelkemnek szálain,
Csók, mely fenntart Istennek vállain.

Teremtő csók, ó boldogító csók,
Keltsd életre az utánad vágyakozót!
Csókra ébredve isteni ajakról
Égbe szálljon lelkem a földi tájakról!

1950. III. 19.

Jav. 1956. XI. 15.

Attyapuszta

Búcsú a remeteségtől

Szép remeteség,
Ahol közelebb az ég,
Ragyogóbb a nap, az égbolt oly kék:
Hívnak a lelkek. – Megyek, megyek,
Küzdelmekben veletek, hogy legyek!
Hagyom a magányt, a virágos rétet,
Mert kint az életben tombol a vétek;
Hagyom a lombok édes susogását,
Rejtélyes erdők titkos varázsát.
Hívnak a lelkek. – Megyek, megyek,
Küzdelmekben veletek hogy legyek,
S oldva a vétek keserű bilincseit
Osztom nektek az égnek kincseit.
S megrakva veletek visszatérek,
S együtt élünk a sugaras égnek!

1950. március 11–18. Lelkigyakorlatot adtam Attyapusztán a kármelita remetéknél. Utána még egy-két napot velük töltöttem. Ez idő alatt több verset írtam. Sajnos, elfogatásommal kapcsolatban több elveszett. Tudtommal 2-3 verset írtam az Énekek éneke nyelvén e cím alatt: Isten a lélekhez. Ezek közül egyik „utazás a lélek világában” volna nevezhető, olyan, mint az 1950. XII. 14-i vers, de nézetem szerint szebb ennél. Csak ezekre a töredékekre emlékszem: „Égő csókokod délből hűsíti homlokom ... Esténként kimegyek tavaid partira S pihenve leborulok réteid virágira.”

Az én remeteségem

Bennetek találok remeteségem,
Édes lelkek, magányom hazája,
Hegy, völgy, rét és minden gyönyörűségem
Bennetek van, ó lelkek, epedésem vágya!
Nem kell nekem tenger, se patakok árja,
Futva, sietve mely a völgyeket bejárja.
Nem hegyek csúcsai, kékszemű tavak,
Ezüstös színben, hol úsznak ficáncoló halak;
Nem virágos mező, nem csillagos ég,
Napfény nem, mely ott a magasban ég;
Nem bennetek látom az Istent, kit szeretek,
Nem bennetek szeretem, aki után én epedek:
Járok, utazok lelkek között,
Csúcsok mellett, mélységek fölött,
Virágos réteken, napsütötte mezőkön,
Rejtelmes sötétben át a mély erdőkön,
Patakok mentén, szép tavak mellett,
Madárral repülök fellegek felett.
Szépek vagytok, lelkek szűz lángjai,
Bájosak, Isten szerelmének virágai,
Hótakart csúcsok, tisztafényű völgyek,
Szerény ki ibolyák, égbetörő tölgyek!
Bennetek él, ki alkotta szívetek,
Titeket szemlélve Őbenne pihenek,
Itt találok én a remeteségem,
S boldog vagyok a lelkeknek sugaras egében.

Lélekhez

Hegyeken lakozol, napsugarak fényében,
Isteni szépségek boldogító egében,
Tükör a lelked, Istenedet tükrözi,
Fejedet a kiválasztás koronája övezi.

Örök tavasz szellője lengeti hajad,
Virág nyílik kebleden, mely soha el nem hervad,
Mélyidet átjárja mennyek levegője,
Boldogságod fonalát, hogy örök hajnalokba szője.

Szemedből sugárzik az egek boldogsága,
Hófehér lényednek tiszta szép virága,
Nap fürdik szemednek kékellő tavában,
Sugarai játszanak csúcsaid havában.

Titkok nyílnak meg lelked rejtekében,
Hárfák zengenek boldogságod egében,
Hajnalpír piroslik mosolygó szájadon,
Isten csókja ég szerelmes ajkadon.

Lélek ütötte föl lelkedben tanyáját,
S oda gyűjti össze szeretteinek nyáját,
Anyává teszi vágyó szerelmedet,
Élteted s gazdagítod a vágyódó lelkeket.

Azért ragyog fejedben az ezerágú korona,
Azért hív a lelkek serege, hogy: anya,
Anyaságod fénye tündököl a hegyeken
S átragyog az örökszép csillagos egeken.

(A lélek szépsége és termékenysége a kegyelem állapotában).

Anyám!

(Szűz Máriához)

Anyám! Bennem élsz, mint éltet adó gyökér,
Anyám! bennem lakol, mint tápláló anya,
Életed bennem minden kinccsel fölér,
Mert így éltemnek sose lesz alkonya.

Anyám! lényednek balzsamos varázsa
Elönti lelkem, mint balzsamos harmat;
Kikelet szellője, hegyi vizek forrása
Átjárja bensőm, és mennyei gyarmat
Lesz az én lelkem, hol angyalok lakoznak.
S Tőled vonzatva ajándékokat hoznak,
Lelkem mély barlangjaiból leraknak
Lábaidhoz, ó Anyám! S még többet is adnak.

Anyai csókod ifjú lelkem homlokán
Tieddé tett már életem hajnalán;
Esteli csókod átvisz az egekbe,
S Jézusod otthonába enged be örökre.

Teveled leszek ott hajnalok hajnalán,
Örökké tartó századok során,
S bennem lesz lelked el nem múló tavaszon,
S anyai kebledből öröklét vizeit iszom.

1950. V. 12.

Jav. 1956. XI. 15.

Mária-utca

Szép vagy, ó Anyám!

Szép vagy, ó Anyám, szép, mint harmatos kikelet,
Szép, mint hajnalban fürdőző napkelet,
Szép, mint rózsáknak illatos virága,
Szép, mint fölkelő napnak virradó sugára!

Szép vagy, ó Anyám, de nekem különösen szép,
Szívemben irántad égi szerelem ég;
Szép vagy, ó Anyám, mint ezer csillag fénye,
Szép, mint ezer mennyországok ezer boldog reménye!

Szeretlek, Anyám, s vágyom, bár szeretnék,
Amíg csak a földön és a sírokon túl élek;
Vágyom, bár szeretne, ahány csillag van, annyi lélek,
S szépségedet csodálnák országok és népek!

Szeretném, bár enyém lenne a teremtett nagy világ,
Mert mindezt, ó Anyám, én neked adnám át;
Szeretném, bár enyém volna maga a nagy Isten,
Mert neked adnám, hogy gyermeked legyen az Isten!

Rákos út 151

Palota, Palota,
Nem vagy te kaloda,
Hol szeretet Királya
Zárt be engem oda?

Kaloda, kaloda,
Nem vagy te palota,
Hol szeretet Királya
Hítt meg engem oda?

Palota, kaloda,
Kaloda, palota:
Szeretet foglya
Királynak megy oda.

Lelkem útja

Hajóra szálllok ki a messze óceánba;
Fent a hajón állok, lelkem vágyó álma
Ott él előttem: új világot látni,
Soha nem ismertem, soha nem sejtettem,
Ahol szebb a napsugár, a menny boltja kékebb,
Ahol vidámabban dalol a madár, a virág dúsabb, ékesb,
Ahol magasabbak az ormok, az erdők illata édesb,
A forrás kedvesebben mormog, a végtelen róna szélesb,
Ahol jobbak az emberek, ahol szentek élnek,
S boldog szentek csak Istenről beszélnek –
Oda, oda vágyik a lelkem,
Mert boldogságomat csak ott, csak ott lelhetem.
Hajóra szálllok azért ki a messze óceánba,
Valóra hogy váljon lelkem boldog álma!

Utazó pihenés

(Misztikus élmény)

Lelkedben járok virágok között,
 Rejtélyes utakon, mélységek fölött;
 Erdők árnyában, suttogó szellőben
 Virágid illatát lelkembe lehelem.
 Tavaid tükrében arcomat szemlélem,
 Bérceid ragyogó fényében megfürdöm,
 Forrásid vizénél ott lelem üdülőm.

Szerelmed tüze rám süti sugarát,
 Égi szemed napja lelkemen hatol át;
 Örök rejtély nekem mélységed tengere,
 Lelkednek titka örvényébe fogad be.

Patakozó forrásid üdítő vize
 Bensőmbé árad: iszom is belőle,
 Iszom az élet, a boldogság italát,
 S lelkemet a szeretet örök mámorának adom át.
 Fölkelő napod álmomból ringat ki,
 Sugárzó reggeled angyali karjai
 Körém fonódnak, s védve visznek utamon,
 Déli hőségben letörlik homlokom,
 Pihenőre visznek az esteli homályban,
 S szent álomba ringatnak szeretet-szótt ágymban.

(Utazás képében gyönyörű vidéken festem a lélek világának szépségét. Egy-egy természeti szépség a lélek erényeinek, a kegyelem gazdagságának és boldogságának képe. 1956. XI. 22. Himfy-utca 1.) (Utazás a lelkek világában)

A tenger rabja (1)

Parton ülök dagadó hullámok szélén,
S szemem elvész a habok végtelenségén. –
Hullám a messzi, a végtelen árbúl
Rejtelmes szerelemmel lelkemre borul;
S belém árad duzzadó bőséggel,
S bennem izzik perzselő hőséggel;
S visszafordulva magával ragad
Oda, hol a tenger mélye dagad;
S elveszek a tenger ölelő karjaiban
Feledve mindent, örökre, nyomtalan. –

1951. IV. 24.25.
Jav. 1956. XI. 15.

Látóhegy

Ima

Csak tégy velem, mit akarsz, mert szerelmed megkötött,
Nem kíván a lelkem más vigaszt vagy örömet,
Amióta életed az enyémbe ömlött,
S szívembe anyai vágyakat öntött.
Csak tégy velem, mit akarsz, én szerelmes Istenem,
Porból az egekbe fölemeltél engem!
Tégy velem, mit akarsz, hisz vágyom én utána:
Szenvedni, tenni, meghalni vagy élni;
Amit csak akarsz holnapra vagy mára:
Küzdeni tovább vagy pihenőre térni,
Mindent akarok, amit kívánsz, én Szerelmem!
Amit csak akarsz, én egyetlen Mindenem!
Csak tégy velem, mit akarsz, mert szerelmed megkötött,
Se földön, se égben nem akarok más örömet. Amen.

(Ez a vers öntudatlanul is előkészítés volt elfogatásomra, ill. annak elfogadására május 7-én).

Emlékezés 1926-ra

Nem jött el az óra, hogy gazdag legyek s szép,
Hatalmam nincs, a nyomorúság tép,
Boldogság napja még nem köszöntött be,
Fejemet naponta kemény párnára hajtom le.

Te vagy a szépségem, én nagy jó Istenem!
Hatalmam Te vagy, ki naggyá teszel engem;
Veled ha vagyok, elég gazdag a lelkem
S egyébben boldogságom én úgysem lelhetem.

Hacsak Te szép vagy, ó szeretett Istenem,
Hacsak Te gazdag vagy, én gazdag Mindenem,
Hacsak Te uralkodol, elég az énnekem,
Hacsak Te boldog vagy, boldog a lelkem!

Egy vagyok Veled, életem Élete,
Egy vagyok Veled, lelkemnek Istene!
Ami a tiéd, enyém az minden,
S egész gazdagságod nekem adod ingyen.

Enyém vagy, világok teremtő nagy Istene,
Enyém vagy, vándorlók szerető vezére,
Enyém, Te örök szépségek alkotója,
Enyém vagy, boldogságok isteni osztogatója!

Senki sem boldogabb, mint én Veled, Istenem!
Senki sem gazdagabb, mint én Veled, Mindenem!
Te vagy a szépségem, uralmam, hatalmam,
S így élek Veled én örökké boldogan!

(Az első versszak utolsó sorát akkor még csak képletesen írhattam le, de nagyon hamar bekövetkezett, hogy szószerinti valósággá lett május 7-én).

(A visszaemlékezés egy lelki élményre vonatkozik, melyet 1926 tavaszán naplómban fel is jegyeztem.)

Cellámban

Betörtél ablakomon, drága napsugár,
Szabadságot hirdetni, mely reám vár,
Bilincseimtől ha feloldottan
Dicsérlek majd Téged ottan,
Istenem! Ki most elrejtettél,
S szenvedések vizeibe elmerítettél,
Könnyek kenyerével ettetél,
S minden fényt tőlem elvettél,
Hogy a mag, mely ma meghal,
Éljen holnap az ég angyalaival.
Ó boldog rejtettség, édes kenyér,
Mely minden földi gyönyörrel felér!
Ó sötét boldogság az éj fátyolában,
Melynek mélyén örök hajnal hasadása van!

Vizek forrásai – szenvedések árja,
Keblét az Élet előttem feltárja,
S szomjazó ajkamat boldogan várja
Élővizek kútjának nem szűnő csobogása,
Duzzadó isteni emléők örökké friss forrása.

Jegyzetek 1956. XI. 16.

1951. október 1-én a Fő utcai, volt pestvidéki börtönben az 5. emelet egyik délre fekvő zárkájába kerültem, ahol hosszú hónapok után először süttöt így rám, bár akkor is csak több centiméter vastagságú ablakon keresztül a meleg októberi nap. Ez keltette fel bennem először azt a lelki megmozdulást, mely a további években annyi verses lelki megnyilatkozásnak adott eredetet.

A zárkamba betörő napsugár számomra akkor annak a szabadságnak volt hirdetője, mely a szenvedések után rám majd az égből vár, nem a szabadulásra itt a földön gondoltam akkor, mely nagyon távol volt tőlem. Egyúttal azonban annak a boldogságnak is kifejezést adtam, mely a bennem jelenlévő Isten tudatából fakadt, amint azt a következő versek is mutatják.

A „vizek forrásai” a szenvedés vizeit jelentik, melyek akkor lelkemet elöntötték (lásd 68. Zsolt.); de ezeket felváltja, ill. kíséri az „élő vizek kútjából”, vagyis Isten kebléből fakadó lelki vigasztalások áradata (lásd 93. Zsolt.)

Ez és a további napok versei az előző hónapok szenvedéseit tükrözik vissza, nem annyira a jelen szenvedéseket, bár olyanok is voltak. A szóbeli kifejezés inkább az élmény elmúltával szokott jelentkezni.

„Mea nox obscurum non habet”

(„Az én éjszakám nem ismer homályt.”

Szent Lőrinc officiumából)

Ó sötét boldogság az éj fátyolában,
 Ó boldog sötétség az ég árnyékában!
 Nem sötét az én éjszakám, mert fénytől áradó,
 Nem hosszú a virrasztásom, mert mennyekben
 álmodozó.

Te vagy a világosságom, én édes Istenem!
 Te vagy a fény, ki derút adsz nekem!
 Veled az éjszaka világos dél,
 Tavasz nekem Veled, s virágos a tél,

Hajnal Veled az, estéli homály,
 Sugaras hegycsúcs a mocsaras lapály.
 Sötét zárkában rám ragyogsz, Csillagom!
 S fölemelsz engem, ha lenyom a fájdalom,
 Megnyílik szemem mennyei látomásra,
 S lecsukódik, vak lesz, sötét minden másra.

(Augusztus 16–21-ig sötétzárkába csuktak, ahol sok lelki és testi szenvedésem volt, de emellett nagyon egyesülve voltam Istennel. Az egész egy hosszú virrasztás volt, mert karosszéken kellett tölteni az éjszakákat öt napon át. A vers visszaemlékezés ezekre a napokra.)

Nem vagyok egyedül

Nem vagyok én egyedül, ha cellámban járok –
Magas a fal és széles az árok,
Súlyosak a kulcsok, erősek a zárok,
Vendéget cellámban nem igen várok.

Te vagy a vendégem, én édes Istenem!
Négyen vagyunk mindig: Ti Hárman és én;
Nem is kell a világon más vendég énnekem,
Így élünk mi: boldogok egymásnak örömén.

Nem vagyok én egyedül, ha cellámban járok:
Leomlik a fal, és úttá lesz az árok.
Széttörnek a kulcsok, megnyílnak a zárok,
S nálam van az Isten, kit oly szomjazva várok.

Csak tégy velem, mit akarsz

Csak tégy velem, mit akarsz, mert szerelmed megkötött
S nem is lelek én másban már örömet;
Csak tégy velem, mit akarsz, én egyetlen Szerelmem!
Csak tégy velem, mit akarsz, én szerelmes Istenem.

Csak tégy velem, mit akarsz, ha sötétség borít,
Csak tégy velem, mit akarsz, ha félelem háborít,
Tégy velem, mit akarsz, ha szenvedés fenyeget,
Tégy velem, mit akarsz, ha vigaszt adsz és örömet.

Amit csak akarsz, készen vár a lelkem,
Mert másban örömet én úgysem lelhetem;
Amit csak akarsz, tenni készen állok,
Amit csak akarsz, mindent örömmel vállalok.

Amit csak akarsz: meghalni vagy élni,
Szenvedni, küzdeni vagy pihenőre térni;
Amit csak akarsz, én egyetlen Mindenem!
Amit csak akarsz, én egyetlen Istenem!

Csak tégy velem, mit akarsz, mert szerelmed megkötött
És másban úgysem lelek már örömet;
Csak amit Te akarsz, ez az én örömöm,
S mindenre azt mondom: Istenem, köszönöm!

Ez a vers az 1951. IV. 24–25-i versnek emlékezetből való vissza-
idézése, de olyan körülmények közt, melyek sokkal jobban feleltek
meg a vers tartalmának.

Az előbbi vers mintegy nem sejtett előkészület volt a bekövetkezendőkre, a mostanit a bekövetkezett dolgok maguk váltották ki).

1951. XI. 16–17.

P. V. 516.

„Virtus in infirmitate perficitur”

(Az erény a gyöngeségben lesz tökéletes. 2Kor 11,9)

Jó nekem, ha érzem: nem vagyok erős,
Mert akkor a Te erősséged az erőm, én erős, nagy
Istenem!
Jó nekem, ha érzem: nem vagyok hős,
Mert akkor a Te szentséged hőssé tesz engem.
Jó nekem, ha érzem: nem vagyok bölcs, gazdag, tehetős,
Mert akkor a Te tudásod és gazdagságod vagyonom
és mindenem,
Én gazdag, hatalmas, bölcs és szent Istenem!

Foltos erényem szentséged ruháiba öltözik,
Erőd gyöngeségem házába költözik,
Tudásod, hatalmad, gazdagságod
Nincstelenségem küszöbére hágott.
Diadalt az erő csak az erőtlenségben arat,
Tél csak nagy fagyokban ígér forró nyarat,
Tudás a tudatlan tanításával lesz csak teljes,
Szentség a bűn romjain lesz győzedelmes.
Jó nekem tudni: nem vagyok erős,
Jó nekem tudni: nem vagyok hős,
Jó nekem tudni: nem vagyok tehetős;
Mert az Erős a gyöngében megdicsőül,
S a Szentség a bűn fölött ünnepet ül.

Visszaemlékezés

Még nem jött el az idő, hogy szép legyek és nagy,
 Még nem jött el az óra, mely boldogságot ad;
 De elég nekem tudni, hogy nagy és boldog vagy,
 Mert magad adod nekem a boldogságodat.

Hacsak Te szép vagy, én szeretett Istenem,
 Ha nem is vagyok szép, elég ez énnekem!
 Hacsak Te gazdag vagy, elég gazdag vagyok én;
 Hacsak Te boldog vagy, boldog vagyok Veled én!

A tenger rabja II.

Kicsi kebel
 Végtelent lehel;
 Szomjúságát csak a tengerek oltják,
 Bilincseit csak a hullámok oldják,
 S belevesse magát a végtelen árba,
 S bele ne vesszen a földi sárba. –
 Jön a tenger, hogy elragadja,
 Ki magát neki odaadja;
 Jön az ár,
 Lélek vár –
 A tenger nagy,
 Te kicsi vagy:
 Tágulj, keblem, a Végtelent fogadni,
 Ki jön magát nekem Jegyesül adni!

Hivatásunk

Lelkem előtt áll a délután képe,
Annak a napnak emléke,
Amikor utolszor láttalak,
Nem tudva, hogy már nem találalak.
Ahányszor rá visszagondolok,
Lelkemben véres könnyeket ontok;
Szememből is sokszor könnyt csalna ki szívem,
Ha föl nem szólalna ellene a hitem,
Mert ha a válás napja oly zord,
Méhében mégis boldog örömet hord,
S milyen lesz egyszer a találkozás,
Ha most oly fájó a várakozás!

Május volt – az illatok szálltak,
Amikor utaink egymástól elváltak;
Elváltak, hogy együtt éljünk,
Együtt szenvedjünk és reméljünk,
S szenvedésünk egy véreből,
Szeretetünk egy éreből,
Ezer elszakadásban
S ezer lélekfakadásban
Gyümölcse szülessék a századoknak,
Ami után a nemzetek vágyakodnak.
Május volt, – a madarak énekeltek,
Kecskék zamatos füvek közt legeltek,
Amikor minket az életből kiemeltek,
Szabadon hogy éljük a szeretet életét,
Fogság kapuja ha mégoly sötét. –

Szeretet országa, melyet a lelkek szeretnek,
Béke országa, mely után a népek epednek,
Egység országa, amit a világ vár,
Minket sötét börtönbe zár;
Mert csak ilyen áron
Születik meg a szeretet az egész világon.

Május van – az illatok szállnak,
Madarak vidáman énekelnek,
Kécskék harmatos füvek közt legelnek
S népek az oltárnál állnak:
Háladal zeng végig a világon,
Győzött a szeretet ilyen áron.

Egyszer az életben

Egyszer az életben mindent oda kell adni,
Ha nem akarsz a föld göröngyéhez tapadni;
Egyszer az életben mindentől el kell szakadni,
Ha magát az Életet meg akarod ragadni.

Egyszer az életben mindentől el kell válni,
Ha a lélek szárnyán az Élethez föl akarsz szállni;
Egyszer az életben semmivé kell válni,
S mint semminek az utolsó sorba beállni.

Életet csak élet árán lehet nyerni,
S a kettőt nem lehet összekeverni:
Ha odaadtál mindent,
Megkapod az Istent!

Suscipe a börtönben

Soha kék eget nem lát többé ablakom,
Soha a lábam nem járhat már szabadon;
Elmúlik a tavasz, és nem láttam virágot,
Elmúlik a nyár, s nem élveztem napvilágot.
Csöpp vízért is csak kopogtatnom lehet,
Túrnöm kell egyaránt hideget, meleget;
Jó barátomhoz soha el nem mehetek,
Szem gyümölcsöt soha meg nem ízlelek.
*De mindez csak mélyebben visz beléd, ó Istenem,
És azért jó ez, de nagyon jó ez nekem.*

Terveim, jövőm, mind elenyésztek,
Könyveim, irataim, mind odavesztek,
Hiába volt, úgy látom, minden fáradságom,
Olyan vagyok, mint az elhagyott madár az ágon.
*De mindez csak mélyebben visz beléd, ó Istenem,
És azért jó ez, de nagyon jó ez nekem.*

Egy lélek sincsen, ki engem itt szeretne,
Rajtam mindenki inkább csak nevetne;
Odadobják kenyeremet, hogy éljek,
De nem azért, hogy jobb sorsot reméljek;
Hírnevemet kint a nagy világon
Lerontják, hogy semmivé váljon.
*De mindez csak mélyebben visz beléd, ó Istenem,
És azért jó ez, de nagyon jó ez nekem.*

Nincs mise, se szentség, se gyónás se áldozás,
Pap vagyok és úgy élek, mint akárki más;
Nincs ünnep se vasárnap, csak reggel és alkonyat,
S ebéd és vacsora és alvás egy takaró alatt;
Rövid az életem, s ha ott fekszem majd betegen,
Halálomban még az Úr Testét se vehetem.
*De mindez csak mélyebben visz beléd, ó Istenem,
És azért jó ez, de nagyon jó ez nekem.
Adj nekem belőle mindig többet, én Istenem!
Mert így leszel igazán az én egyetlen mindenem!*

EPIGRAMMÁK

1951. XI. 25.

P. V. 516.

Nagy Sándor

Egykor a föld szélére hatoltam hős seregemmel;
Hat láb hosszú a sír, mely most halva takar.

1951. XI. 28. P. V. 516.

A thermopylei hősök

Dic, hospes, Sparta te hic nos vidisse iacentes,
Dum sanctis patriae legibus obsequimur.

Fordítás

1. Ó jövevény, kérünk, hirdesd a spártaiaknak,
Törvényük szigorát hirdeti hős tetemünk.

2. Ó jövevény, kérünk, hirdesd a spártaiaknak,
Láttad a szent törvényt hűn követők tetemét.

3. Ó jövevény, kérünk, hirdesd Spártába, hogy itt állsz
A törvényt követő hősök sírja fölött.

1951. XII. 1. 2.

P. V. 516.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.
(Vergilius)

Porlad a föld, s dübörögve dobogva vágat a patkó
(ütemben)

1951. XII. 3.

P. V. 202.

Nagy Sándor és Xavér

Sándor! Hős seregeddel az Indus partjain álltál;
Isten igéje, Ferenc! Veled ott ül az indusok ajkán.

Csak mindig mélyebben . . .

Csak mindig mélyebben, Jézusom, beléd evezzek,
Csak mindig mélyebben Szívedben meggyökerezzek,
Csak mindig mélyebben Téged szeresselek,
Csak mindig többet érted szenvedhessek!

Szerelmed rabja vagyok és az is maradok,
Amíg csak ezen a földön zarándokolok;
Oldalad mély sebében, ott ütöm fel tanyám,
Ott tanít meg engem szeretni Téged Anyám.

Minden pillanat csak közelebb visz Tehozzád,
Minden szenvedés csak mélyebben beléd alakít át,
Amíg majd fölemésztve szerelmed tüzeben
Örökre a tied nem leszek, Jézusom, az égben!

Atyám, a Te öledben . . .

Atyám! a Te öledben sírom ki magamat,
Atyám! a Te öledben zokogom el fájdalmamat
Atyám! a Te akaratodba megadom magamat,
Atyám! a Te szeretetedben pihenem ki fáradalmamat.

Atyám! a Te öledben jó nekem élni,
Atyám! a Te öledben jó nekem remélni,
Atyám! a Te öledben jó nekem szenvedni,
Atyám! a Te öledben jó nekem vágyaimat eltemetni.

Atyám! a Te öledben jó nekem meghalni.
Atyám! a Te öledben jó a földet itt hagyni,
Atyám! a Te öledben semmitől se félni
Jó nekem s öledben örökké élni!

Christus am Kreuze

Sei gegrüsst zu allen Stunden
Jesu Haupt, voll Blut und Wunden!
Seid gegrüsst
Und geküsst,

Arme, die einst voll Erbarmen
Sich um meine Seele schlangen;
Füsse, die mir Sünder armen
Durch Gestrüppe nachgegangen;
Hände, die mich oft gesegnet;
Augen, deren mildem Blicke
Meine Augen oft begegnet;
Herz, das nur an meinem Glücke
Froh war, treulich die Geschicke
Meines Lebens leitete,
Mich als Freund begleitete
Auf der Erde steilen Pfaden
Zu den ewigen Gestaden!

Sei gegrüsst, Du Freund voll Wunden,
Mit der Stim' von Dorn umwunden!
Lass mich immer Dein gedenken,
Dir mein Herz in Liebe schenken;
Lass, o lass für diese Erde
Abgestorben, tot mich sein,
Dass ich Dir ähnlich werde
Im Ertragen bitt'rer Pein!
Lass mich nimmer von Dir scheiden,

Lass mich sorglich alles meiden,
Was von Dir mich trennen kann,
O mein Gott am Kreuzesstamm!
Lass mich immer in Dir leben
Der für mich gestorben ist;
Lass mein Leben Dir mich geben,
Der Du mir das Leben bist! Amen.

(A 22–25 sorok egy megtérésem után 1900/1-ben írt versemből valók, mely szintén Krisztus szenvedésével foglalkozott, de elveszett: s az idézett soroktól eltekintve, már egyáltalán részletesebben még tartalmára sem emlékezem).

1952. IV. 3–4.

Gyűjtő B. I. 97.

Öreg már az idő

Öreg már az idő, Hozzád megyek, Jézusom,
S örökre benned lakjam, én boldog otthonom!
Tombol körültem vészes vad vihar:
Nem félek, mert védő karod takar.
Pihenőre vágyom hosszú harc után,
Küzdő éltem szép alkonyán:
Elesni véres harcmezőn,
Vagy égbe szállni sugaras hegytetőn –
Mindegy az út, hacsak Hozzád megyek,
Nem tartanak vissza völgyek s hegyek.
Áldott vendég nekem a halál,
Jézusom! Ha Szívedben talál.

(Töredék)

Mi közöm hozzátok, ti élettelen gombok?!
 Jobb szeretném talán, ha sohase látnálak.
 Inkább vonzanak a szabadban a lombok,
 S téged, kék mennybolt, szeretve csodállak!

(Lásd az 1953. II. 20-i verset!)

Köszönöm Neked, hogy szenvedni engedté!

Köszönöm Neked, hogy szenvedni engedté,
 Mert szerelmed záloga így lelkemben él;
 Nem kell már nekem a sugaras szép Tábor,
 Szívem vére ha keresztet szerelmétől nem forr!

Rányomtatd utamra szentséged bélyegét,
 Mióta keresztet ujjá lelkemhez ért;
 Bennem dolgoztál fénykoszorús Táboron,
 Bennem dolgozol most is sötét Golgota-dombon.

Jó Veled örülni Tábor magas ormán,
 Jó Veled szenvedni vérpiros Golgotán;
 Jobb mégis Veled meghalni a keresztben,
 Mert így szenvedő Szívedbe mélyebben eveztem!

215.
CS.E.

Kettőszáztizenöt! – Jézus rabja száma,
Megcsókolom reggel, ha ébredek:
Mint tegnap, örökre Tied vagyok máma,
Utam bár keskeny, göröngyös, meredek.

Nincs érmem, se olvasóm, se feszületem nálam,
Csak ez a lapocskám egyetlen számmal;
De Jézus keresztjét hordja a vállam,
S a keresztet érintem a lapocskán számmal.

Jézusnak rabja vagyok és Anyámnak szolgája,
Azért oly drága e lapocska nékem;
Szerelmes csókot nyomok naponta rája,
Mert naponta ez az én boldogságom s ékem.

Megcsókolom este, ha pihenőre térek,
S békésen alszom Jézussal a kereszten;
S halva ha egykor majd koporsómban fekszem,
E számmal a keblemen Jézushoz érek. –

(Börtönéletem első éveiben minden rabnak mellén kis lapocskát kellett hordani törzsszámával és nevének kezdőbetűivel. Nem a nevünkön szólítottak minket, hanem törzsszámunkat kiáltották, hozzátéve sokszor a kezdőbetűket).

Húsz éve már

Húsz éve már, lehullt szememről először a fátyol:
A jelképek mögött a Láthatatlant látom,
S a gyönyörteljes örök mától Kezdve
Az Istenségnek mélységeit szántom.

Ó isteni Kebel feneketlen titka!
Örvénylő mélyidből az élet belém árad,
S a titkok szent kapuja szemem előtt nyitva,
Hová aszályos úton vándor lelkem fáradt.

Megnyílt nekem a Kebel tengermélye,
Föltárult titkok örök szent rejtélye,
S megigézve mélységekbe nézek,
S nézve, mindig nézve – némán elenyészek.

A gombüzemben

Mi közöm hozzátok, ti élettelen gombok?!
 Jobb szeretnék talán, ha sohase látnálak.
 Inkább vonzanak a szabadban a lombok,
 S téged, kék mennybolt, szeretve csodállak.

De ott látlak ülni s varni a gombokat
 S Istennek szülni szeretetből lelkeket,
 S feledem a zöldellő, a virágos lombokat,
 Ligetet, forrást, kékellő hegyeket.

Adjatok nekem is ezernyi gombot
 Rostálni, varni, válogatni sokat!
 Adjatok buckákat, halmokat, dombot, –
 Szeretem, szeretem, az élettelen gombokat!

Lelkek fogannak rabkezünk véréből,
 Lelkek születnek szerelmünk éréből,
 S élettelen gombok élletté válnak,
 Imáink, ha Isten trónjához szállnak.

(A vers első része magában a gombüzemben rostálás és sok fáradtság közepette született meg 1952. június 17-én; azonban nem volt meg bennem akkor a képesség, hogy a verset folytassam. Csak az volt meg bennem, hogy tudtam: ennek az érzelemnek nem szabad engedni, mert magasabb szempontból ezek a gombok s a velük való foglalkozás igazi lelki kincsek. A pillantás lélekben az ott képzelt P.M.-ra csak 1953. február 20-án villant fel ezzel kapcsolatban a lelkemben, s adta meg a gondolatokat a vers folytatásához.)

Fecskemadár! (I)

Hova szálltál messze, jó fecskemadár?
 Szürke az égbolt, őszi a határ –,
 Mikor térsz vissza, mikor jössz már,
 Gyorsszárnyú kedves fecskemadár?!

Ha majd a rét új kikeletre vár,
 S virágos lesz ismét a messze határ,
 Balzsamos lesz újból a tavaszi lég,
 S megcsókol a magasból a ragyogó ég;

Akkor, majd akkor térek én vissza,
 Mikor a föld a nap csókját issza,
 S csókot hozok neked messzi tájról,
 S regélek neked a boldogságról. –

Új tavasz

Játszottunk régen a tavaszi berkekben
 Ifjú életünk sugaras napjain,
 Bent ott a kertekben,
 Mezőkön kinn,
 Völgyek balzsamos lapályain.

S megjött az ősz, és eltűnt a játék,
 Elszállt a sugár, leszállt az árnyék;
 Emlék maradt csak a régi időből,
 Fáról, mely ősszel az erdőben ledől.

Visszatér a tavasz a virágos völgyeken,
S kifakad a lomb a zöldellő tölgyeken,
Napsugár szökell a mosolygó tájakon,
Ezüstsín csillog a legelő nyájakon,
S életté lesz az elhaló emlék,
Ránk ha ragyog újból a sugaras mennyég.

1953. IV. 14.

Gyűjtő, B. II. 40.

Közel az Úr!

Dereng az élet,
Közel az Úr!
Isten keze a mélyébe fúr.
S ha elérte a mélyét, víz szökell a kútból,
S a sötétség ereje pusztul az útból,
S megjön az ítélet!

1953. IV. 16.

Gyűjtő, B. II. 40.

Az alföld

Köszönöm, Isten! Az alföld fia vagyok,
Bölcsöm fölött a végtelen égbolt ragyog;
Hirdessék bár a hegyek hatalmad nagyságát,
S az erdős halmok szépséged báját:
Végtelenségedet csak a tenger tükrözi,
S a csillagos égbolt ragyogva éneкли,
S az alföld véget nem érő határa
Fönséggel rázendít a Határtalan dalára.

Május küszöbén

Egy hónapig Veled, ó Anyám, mily boldogság!
 Kivirít újból a hervadó ág,
 Lesz megint sok szép illatos virág,
 És lelkemben épülnek a kápolnák!

(Megkezdtem magánzárkában a 33 napos Grignion-féle lelkigyakorlatot. „Minden kegyelmek kiosztója” ünnepe előtt /V. 31./ Ezért jött ajkamra; ill. született meg lelkemben ez a kis vers. De némileg minden májusi óra ráillik. Sok kegyelmet kaptam ebben a lelkigyakorlatos hónapban. „Lelki virágokat” gyűjtöttem a Szűzanyának, s lelki kápolnák épültek bennem az Ő tiszteletére. 1956. XI. 17).

Isten (I.)

Isten! A Te nevedre a lélek minden mélyeiben
 szeretettől megreteg,
 S az ember ajka csodálattól csak balga szavakat rebeg.
 Isten! – ez a szó mindent magába foglal,
 Ami csak nagy és szép és él és soha meg nem hal.
 Isten, ó Isten, szeretlek lelkem lángolásával,
 Magam feledésével, énem veszte boldog halálával,
 Elmerülve Benned, mint csöpp a nagy tengerben,
 Főlemészte, mint röpke hópehely világot égető
 tüzekben!

Isten, ó Isten, már ne éljek én, hogy mindenem
Te lehess
S engem magadba örökre eltemess!

(Lelkigyakorlatom második napján ez a vers lelkem mélyéből fakadt,
s azt egészen betöltötte.)

1953. V. 16.

Gyűjtő, B. II. 40.

Virradat

Virradat!
Fölkel a nap,
Pusztul a sötét csapat,
Közélg a győzelmi nap,
S a világnak
Új életet ad!

1953. V. 30.

Gyűjtő, B. II. 40.

Május végén

Egy havon át Veled, ó Anyám, mily kegyelem!
Légy élttem útján tovább is velem!
S ha anyai szívedet valaha feledem,
Jó Anyám, akkor, ó akkor légy velem!

(Kérés a lelkigyakorlat végén).

(V. 31-én magamat és mindenemet ismét egészen a Szűzanyának szenteltem, mint egykor 1910. december 8-án)

Új barázda

Jön a szabadulás,
Megszűnik a koldulás,
Az eke a földbe új barázdát vág,
Halni megy a szolgaság,
S a káromlás, ami mostan dúl
Isten ítéletébe belefúl!

A győzelmi nap

Harcra fel!
Ragyog a győzelmi jel,
Örömtől dagad minden kebel:
A diadal napja jött el!

Vendég

Vendég voltam egy napig,
Bölcsőmtől síromig;
Meghalok, s megyek haza,
S nem halok meg soha!

(Pascal-nak egy idézete, melyet Tolsztoj „Mindennapi kenyér” című művében olvastam, termelte ki belőlem ezt a verset.)

1953. VI. 15.

Gyűjtő, B. II. 40.

Gyümölcsérés (I.)

Elmúlt a tavasz, itt a nyár,
Kalászos végig a szép határ;
Köszöntget a távolból az ős is már,
S sok jó édes gyümölcsöt vár.

1953. VI. 18.

Gyűjtő, B. II. 40.

Két légy

Asztalon két légy a terítőn
Lakmározik kielégítőn.
Mondom magamban: Odacsapok!
Miért is élnek a földön azok?!
De lelkemben megszólal egy hang:
Életet, amit az Isten adott,
Adni vissza nektek én nem tudok.
Éljetek azért még itt alatt,
S lakmározatok tovább is ott!

1953. VI. 19

Gyűjtő, B. II. 40.

Veled

Ismét veled töltök egy napot,
Amit nekem az Isten adott,
Emléked hogy lelkemből ki ne hulljon,
S rád gondolásom soha el ne múljon!

Anyám! Mily boldogság...

Anyám! mily boldogság Téged szeretni,
S karjaid között csendesen szenvedni,
Mosolygni, vigadni búban és bánatban,
Jó sorsban, erőben, munkától fáradtan,
Harcolva, halva,
Könnyek közt dalolva,
S halálból édes csókodtól ébredve
Élni Veled égben, mint gyermeked örökre!

A Tenger rabja (III.)

Dagad a tenger, dagad az ár,
Tenger mélyén rám Valaki vár,
Epedő karokat élembe tár
S átölelve lelkem, örökre magába zár.

Mentünk együtt...

- Mentünk együtt világos nappalokon,
Mentünk együtt sötét éjszakákon,
Virágos halmokon,
Napsugaras sétákon,
5. Erdők sűrűjében vízmosások között,
Sziklák tövében szakadékok fölött,
Viharzó szelekben
Téli nagy fagyokban,
Magányos hegyeken
10. Ködökben nagyokban,
Bombák mezőin, harcolók útján,
Oltárt szimatló kopóktól futván,
Rabok közt járva börtönök alján,
Naponta sírva szenvedők sóhaján,
15. S utat törve a szabadság felé,
Az új nagy korszak, a szeretet elé –
Mentünk ketten s megyünk, megyünk,
Mindig mi ketten csak együtt legyünk!
Megyünk, megyünk világos nappalokon,
20. Megyünk, megyünk virágos halmokon,
Napsugaras sétákon,
Sötét éjszakákon,
Viharzó szelekben,
Magányos hegyeken,
25. Téli nagy fagyokban,
Ködökben nagyokban –
Menni, menni,

- Mindig csak menni,
Sohase pihenni!
30. Ez a mi utunk,
Lelkek után futunk
Szeretettől égve,
Föl-föl az égbe,
Ragyogó égbe!
35. S együtt lenni
Örökké égve,
Szeretetből élve
Isten szent ölében
Magas szép égben,
40. Szűz lelkek körében
Nagy boldog égben,
Mennyei egységben!

(11. 1945 február elején
12...1950 októberben)

Misztikus élet

- Ó ásó pihenés, Istenbe oltódás,
 Egység és élet, balzsamosan csodás!
 Tengerek mélye, hegyek magassága,
 Szerelmek mámora, mennyek boldogsága,
5. Fénylő fátyol, örök jelen,
 Csobogó forrás, csordogál szüntelen,
 Szúzi nászédj, isteni harmat,
 Aminél többet csak a mennyország adhat!
 Virágok völgye,
10. Erdők magas tölgye;
 Hajnalok öröme,
 Éjjelek gyönyöre, X. 2.
 Rejtelmes változás,
 Sejtelmes áldozás! X. 21.
15. Mindig az enyém,
 Sohasem enyém!
 Mindig fogom,
 Soha meg nem fogom!
 Örökké ittas,
20. Örökké szomjas;
 Betelve vágyik,
 Kinek semmire hiányzik;
 Boldogtalan boldogan,
 S boldog boldogtalan
 Földön járva,
 Eget várva,
25. Sohasem egyedül,
 Emberek közé nem vegyül:

Isten szép arája,
Szentek szűz barátja,
Lelkek szülőágya,
Földnek mennyországa!

1953. X. 18., 21.

/1./ /2-4/

Gyűjtő, B. II. 184.

Csütörtök éjjel

Veled a kertben sötét fák között,
Lelkemben tengernyi fájdalom,
Szívemben anyai szánalom, X. 18.
Virrasztok – küzdve – a beteg világ fölött.

Keblemen nagy hegyek súlya,
Lenyom Isten haragjának ujja;
Sírva a mélységből kiáltok:
„Uram, szűnjék meg az átok!” X. 21.

Kezében kelyhet a béke angyala,
Ajkamhoz nyomja, mint neki mondva vala:
„Idd ki, benne a világ minden fájdalma,
S világra jön a béke még ma!” X. 21.

Megittam s elszenderülék,
Amíg fénytől nem ragyoga az ég;
Ébredék; s a béke hajnala
Rózsaszín palástként a világra borula. –

(Az első versszak önmagában is egy teljes képet alkot. A további versszakok csak később jöttek hozzá.)

Halottak estéjén

Őszi szellő leng végig a temetőn,
Sírva fújdogál a halotti mezőn. –
Sokan pihentek itt, kiket hajdan ismertelek,
S kevésbé, oly nagyon kevésbé szerettelek!
Szeretet virága sírokból csírázik,
S holtak hantjain szebben virágzik:
Kinek teste sírban, az az égbe szállott,
S lelke közelebb, mint mikor köztünk állott.
Őszi szellő sírva fújdogál,
S egy-egy sírnál sóhajtva megáll;
Suttogd, szellő, a lelkek világába:
„Míg a földön jártál, nem szerettél hiába!”

Misztikus vers (II.)

Mélységek kapui, isteni források,
Belőletek élek, élet dús vizei!
Balzsamos ligeteid, ó Isten, mily mások,
Mint a világ csábítón mosolygó kertjei!

Belülről dagad az élet, ha szólasz,
S szavadra megrezeg szívem minden húrja;
Szeretet ölelő karja a válasz,
Lelkemet ha érinti szerelmed ujja.

Mélységek barlangjai, isteni lakások,
Tibennetek élek, létem örök hona!
Mélyebbre, mélyebbre, mind mélyebbre ászok,
Bennetek hogy pihenjek, boldogság otthona!

Ászok a mélybe, s nyílnak a források,
Élet kapuihoz boldogan ászok;
Ászok a Végtelen, a feneketlen Létbe,
S ászó pihenésemnek soha nem lesz vége. –

(A versben visszaemlékezések vannak az 1950. február 17-i versre).

Magyarázat. A „mélységek kapui” a lélek mélyében fakadó kegyelmi források, melyek éltető vizükkel a lelket táplálják, és oly boldogsággal töltik be, hogy annak birtokában a világ hiú gyönyörei számára teljesen elvesztik csábító erejüket.

Ezek a források megnyílnak, ha Isten megszólal a lélekben, és szava, de még inkább lelki érintése a szeretet mámorába ejti a lelket, melyben aztán átöleli az őt érintő Istent. (A lelki érintésről, szavakról lásd: Keresztes Szent Jánost, továbbá Müller és Tanquerey misztikáját).

A lélek élete Istenben azokhoz a barlangokhoz hasonlít, amelyekről Keresztes Szent János szól. A lélek Istenből eredt a teremtés és a kegyelem által, azért Őbenne van a lakása, a hona, s benne leli egyetlen boldogságát.

A lélek „ásása” nem más, mint értelmének, egész megismerő állagának belehatolása az isteni Lét mélységeibe, az „élet kapuihoz” s ez az ásás egyúttal munka is meg a legboldogabb pihenés, „ászó pihenés”, mely soha véget nem ér, mivel a végtelen Létet kimeríteni nem lehet.

(Budapest, 1956. november 23. Himfy utca 1.)

1953. december 3.

Várni, várni!
Semmit se várni,
Mindent várni,
Mindent Isten Szívébe zárni!

(Nagy volt november 20-a óta a várákozás; azt hittük, hogy hamarosan szabadulunk: azért kerültünk az ún. „gettóba”. De csalódtunk; múltak a napok, s mi csak ott maradtunk a börtönben. Ez ellen a csalódott hangulat ellen íródott ez a kis vers, melynek veleje az, hogy csak türelemmel várni, s közben Istenre bízva sorsunkat, sem el nem csüggedni, sem magunkat elhamarkodott, hiú reményeknek át nem adni).

Isten, csodálatosak gondolataid s utaid

Isten! Csodálatosak gondolataid s utaid:
 Kína partjai mosolyogva intenek,
 S Krisztus keresztyéhez virágot hintenek;
 De jó a szélvész s pusztul, ami érik,
 S száz szent vértanú a kereszten vérzik:
Isten, csodálatosak gondolataid s utaid!

India bálványai nevednek hódolnak,
 S tudás berkeiben keresztedről dalolnak;
 De jó az árvíz és elsodor mindent,
 S káromolják a nagy keresztyén Istent:
Isten, csodálatosak gondolataid s utaid!

Pampaszokban csodás új állam születik,
 S Krisztus keresztyét a vadonba ültetik;
 De megremeg a föld s maga alá temet,
 Amit csak szolgálid verejtéke termett:
Isten, csodálatosak gondolataid s utaid!

Harcosaid serege küzd a föld minden terén,
 Erősen tartja ujját nemzetek ütőerén;
 De nagy magas trónról jó a rontó villámcsapás,
 S szétszórva a sereg – ez a gyászos szörnyű hatás:
Isten, csodálatosak gondolataid s utaid!

Fölnézek keresztedre s imádvá csodállak,
 Mert műved végén latrok közt talállak;
 De jó a húsvét, és Nagy Király leszél,
 S Királya hű oldalán katonád se vész el:
Isten, csodálatosak gondolataid s utaid!

A gólyamadár

Szárnyat bont a gólyamadár,
Szebb hazába készül;
Sárgul már a hervadt határ,
Virág fonnyad, őszül. –

Hetven év a fejemen ül,
Szívem-lelkem száradt;
Gondolat, vágy oda lendül,
Hol az élet árad.

Ifjú élet, örök élet
Örök Kútból árad;
A Kút után vágyó lélek
Soha ki nem szárad.

Szeretni vágytam

Szeretni vágytam s nem tudtam végig,
Amíg csak éltem hetven nagy évig;
Rózsa volt vetésem, tövis a szüretem
Azoknál, akiket legjobban szerettem;
Sokak lelkében barázdát szántottam,
Mert kit szerettem, nem tudva bántottam;
Sokak szívébe mély sebet vágtam,
S nem tudva szívük sebére hágtam:
Megyek már Hozzád, hogy síromban aludjak,
S örökké, örökké csak szeretni tudjak!

Életem útja

(Alegor)

Néma tájék,	A tavasz jön
Csillagos ég,	A mezőkön,
Talpam alatt	Talpam alatt
Ropog a jég.	Virág fakad.
Csípős a tél,	Pacsirta zeng
Veri a szél	A légben fön,
Homlokomat.	Napsugár reng
Gyertyaláng ég,	A felhőkön.
Ahol várnak;	Itt a kis lak,
Messze van még	Megtaláltam,
A kis hajlék.	Akiért a földet jártam.

Tavasz?

Elmúlt a tél,
 Enyhébb a szél,
 Megtört a jég,
 Lágyabb a lég.
 Itt a tavasz friss virággal,
 A kikelet sok zöld ággal;
 Halni tért az enyészet,
 S föltámadt a természet!

— • —

Török a jég éltem útján,
Langyos szellő száll az utcán,
Virág nyílik kertek kútján,
Lesz már tavasz a tél után?

– • –

Isten tudja, Órá bízom,
Amit nekem szánt, azt bírom,
Most a tél keservét iszom,
S ami fáj, Szívébe írom,
Szíve legmélyebb sírom:
Remény könnye, reményszirom,
Hogy a lelkem mindig bízzon,
Hogy a szívem sose sírjon!

(Minden szakasz után befejezett és teljes értelmet ad a vers más és más színezettel).

Köszönöm, Uram, hogy nem hallgattál meg!

Mikor *nehéz* volt nagyon a kereszt, esdve kértelek:

Uram, vedd el tőlem a keresztet, és hallgass meg!

De lelkem rút volt, s akartad, hogy szépüljek,

Gyöngé voltam, s akartad, hogy erős legyek,

És nem vetted el tőlem a keresztet. –

Köszönöm, Uram, hogy nem hallgattál meg!

Mikor *kínzó* volt nagyon a kereszt, esdve kértelek:

Uram, vedd el tőlem a keresztet, és hallgass meg!

De testvérem él s a kárhozat fenyeget

És azt akartad, hogy megmentője legyek,

És nem vetted el tőlem a keresztet. –

Köszönöm, Uram, hogy nem hallgattál meg!

Mikor *gyötrő* volt nagyon a kereszt, esdve kértelek

Uram, vedd el tőlem a keresztet, és hallgass meg!

De barátom roskad s nem tűri a keresztet,

És azt akartad, hogy támasza legyek,

És nem vetted el tőlem a keresztet. –

Köszönöm, Uram, hogy nem hallgattál meg!

Mikor *égő* volt nagyon a kereszt, esdve kértelek:

Uram, vedd el tőlem a keresztet, és hallgass meg!

De egy lélek vonz s vágyódom, hogy szentté tegyed,

És akartad, hogy ebben segítőd legyek, III. 15.

És nem vetted el tőlem a keresztet. –

Köszönöm, Uram, hogy nem hallgattál meg!

Mikor véres volt nagyon a kereszt, esdve kértelek:
Uram, vedd el tőlem a keresztet, és hallgass meg!
De bűnben és bajban vergődnek a nemzetek,
És nincsen, ki őket mentse meg,
És nem vetted el tőlem a keresztet,
Mert akartad, hogy a világért áldozat legyek. –
Köszönöm, Uram, hogy nem hallgattál meg!

S mikor mérhetetlenné nőtt már a nagy kereszt, én
esdve kértelek:
Uram, ha lehet, vedd el tőlem a keresztet, és hallgass
meg!
S akkor lelkemben véres arcod képe jelent meg,
S belém súgtad: Barátként eljegyeztelek!
És nem vetted el tőlem a keresztet,
Mert választottaid jegyével jelöltél meg,
És akartad, hogy a kereszten is hű barátod legyek.
*Köszönöm, Uram, köszönöm, hogy nem hallgattál
meg!*

Jézusom!

Gyermekkorom Jézusa,
Mikor folyosóinkon jártam szenvedésedre
gondolva,
Hogy ébredsz föl újból a lelkemben ma!

Ifjúságom Jézusa,
Mikor nagy kereszted előtt térdeltem,
mélyen meghajolva,
Hogy ébredsz föl újból a lelkemben ma!

Örömeim Jézusa,
Mikor boldog voltam Szívedben ujjongva,
Hogy ébredsz föl újból a lelkemben ma!

Fájdalmain Jézusa,
Mikor magadhoz öleltél bánatimba',
Hogy ébredsz föl újból a lelkemben ma!

Életem egyetlen Jézusa,
Mintha új erőre ébrednél a lelkemben ma,
Mikor közel már életem alkonya!

Légy aggkorom biztos gyámola,
S ha jó a halál és elvisz még ma,
Légy mennyországom örök szép hajnala!

Amen.

Első napsugár

Első tavaszi napsugár,
Téged annyi rab epedve vár;
Közelg, közelg a szabadság már,
Téged annyi nép sóhajtva vár!

Hol a szabadság szellője száll,
Mosolyg ott már a napsugár;
Itt csak dereng és várva vár!
Szabadság! Mikor érsz ide már?

Virágvasárnap

Valahol mise van
A közeli templomban;
Mise van a lelkemben,
Áldozás a szívemben.

Kis harang cseng a keblemben,
Énekhang zeng a fülemben,
Pálmaág leng a kezemben,
Áhítattól meg- és megreng,
Szótlanul a misén mereng
Mise nélkül papi lelkem. –

(Nem volt virágvasárnap, hanem csak a böjt második vasárnapja, de a virágvasárnapi pálmahordás gondolata lépett fel lelkemben).

Oculi

Oculi Domini:	Servorum oculi:
Isten szeme hí	Gondol rám Valaki,
A mezőkre ki.	S palástját áldóan rám
Liliomok nőnek,	teríti;
S ruhát sose szőnek,	Ételt s ruhát adott,
Fiókat etetnek	S soha el nem
Madarak, s nem vetnek.	hagyott,
Hozzád emelem	
Őket Isten látja,	Atyám a kezem,
S szemével megáldja:	Soha le nem veszem:
Oculi Domini, oculi Domini!	Rólad a szemem:
	Servorum oculi,
	Servorum oculi!

(Ps. 24,32,33,10,122,118 /*sexta*/, 120,140,144. Eccli. 34,18. Oculi omnium in te sperant, Domine!)

Súrolás

Súrolás!
 Tiszta a ház!
 Isten keze, ha megaláz,
 Lakást magának lelkemben ás.

(Vasárnap fel kellett mosnom a zárkámot).

Gyümölcsoltó

Hegyi tiszta tó,
Napsugár csillogó,
Felhő fehér, mint a hó,
Árnyékától ragyog a tó,
Harmatával terhes a tó,
Gyümölcsoltó, Gyümölcsoltó!

Nemes rózsató
A pusztában nő;
Isteni mag a mennyből jó,
S mennyekbe nő a rózsató,
Kelyhébe fogadja a magot ő,
Istent-termő, Istent-termő!

Gyümölcsoltó, Gyümölcsoltó!
Régi átkot rólunk oldó,
Termést hordó gyümölcsérés,
Bűnből boldog mennybe-térés,
Áldást áldás után toldó
Gyümölcsoltó, Gyümölcsoltó!

Laetare

Örvendj, vigadj Béke-vára,
 A szent Isten szűz arája!
 Több a fia, ki magtalan,
 Mint akinek férje van;
 Termőbb föld a szűzi nász,
 Mint amit a földön láatsz!

Az Úr jár közted s áldva oszt,
 Kezéből nő az angyal-koszt:
 Utánad vágyva ki halad,
 Amennyit kér, Ő annyit ad.

(Ep.S.Cypr. ad Mart.et Conf.8.)

A boldog nép dalolni tud
 S fején hord égi koszorút.
 Fény árad rólad szerteszét,
 Dicsérve zengd az Úr nevét!

Az Úr Teste

Ó Test, az anyag diadala,
 Tenéked zeng ma lelkem dala!
 Felmagasztalva Isten Családjába,
 Az öröklétű Egy Szentháromságba!
 A keruboknál dicsőbb, szeráfoknál szentebb!
 Alattad minden, lentebb, lentebb,
 S te minden fölött, fentebb, fentebb,

A bűntől angyalnál is mentebb:
Por, ki az Isten trónján ülsz,
S Vele együtt megdicsőülsz!

Anyag! Lehúz a sárba,
Ki bűnös testbe', 'gyárba',
Mint Istent dicsőít.
Az égben csak s az ostyafénybe zárva
Él Isten-test az árva,
Nyomorgó földön itt!

1954. III. 30.

P V., 204.

A hit

Uram, mikor szavad elnémul a szívemben,
És arcod fénye már nem világít:
A csend sötétjében, a gyötrelemben
Csak egy marad – *a hit!*

1954. III. 30.

P. V. 204.

Magvetés

Hintem, hintem a magot,
És magam is meghalok;
Elhaló mag új életre kél,
Elhintett mag a termésben él. (Jn 12,24)

Forma Dei

Forma Dei, Forma Dei:
Lelkünk mélyén Istent szüli,
Lelkünk Anyja egyedüli,
Égi nászát bennünk üli.
Gyümölcsoltó Isten-anyja,
Aki nekünk Jézust adja:
Forma Dei, Forma Dei!
Forma Dei, Forma Dei:
Rózsailat kenetei,
Mindig rajtunk hű szemei.
Virág nyílik lába nyomán,
Gyümölcs érik szíve alján,   IV. 15.
Istent fogan ajka szaván:
Sancta Virgo, Mater Dei!

1954. V. 8. Gyűjtő, B. II. 200.

Szűz Mária csókja

(Visszaemlékezés 1904. V. 8-ra)

Csókod emléke homlokomon ég;
Akkor nyílt meg nekem a boldog ég,
Anyai szerelmed mikor lelkemre szállt,
S gyermeki vágyam csókokban életté vált.

Édes csók, mely örökre eljegyzett,
S lelkem mélyén boldogan megsebzett!
Csókkal szívemet birtokodba vetted,
S véremmel írtam kezemre nevedet.

Mária, Anyám és anyai Jegyesem!
Csókod nem hűl el lelkemen sohasem.
Csókkal emelj fel a földről az égbe,
Hadd éljek örökké csókodtól égve!

(Már megírtam a verset, mikor hirtelen elmémbe ötlött, hogy ép ma van 50 éve, hogy a noviciátusban ezt a kegyelmet kaptam a Szeplőtelen Fogantatás ötvenedik évfordulóján az esti ájtatosság alatt. Mintha a szent Szűz maga hívta volna emlékezetembe ezt a dátumot! Nagy boldogság töltötte be lelkemet).

1954. V. 29.

Gyűjtő, B. II. 200.

Életszabály

Úgy élj, hogy ne is tudj magadról,
Mint a visszhang, mely csak másnak szól!
Vésd szívedbe mélyen, s értsd meg jól:
Ki szeret, az mindenkit maga elé től!

Vágyak

Jó akartam lenni s nem tudtam soha!
 Szent akartam lenni – lesz-e valaha?
 Szomjazom s vágyom,
 Ez a boldogságom;
 Kegyelmet – Te adod,
 S tudom, hogy megadod.

Esti nap

(Allegor)

Szebben szórja sugarait az esti nap,
 Búcsúzva ha az éj sírja felé halad;
 Szerelme végső csókja az,
 Haldokolva mit a világnak ad.

Mindent, ami benne ég,
 Csókba önti, s maga elég;
 Szeretet szeretve sírba száll,
 S csókja szerelmét nem oltja száz halál.

Számára csak új kezdet a vég:
 Ég a tűz, mit csókja gyújtott,
 Nyári éjben nem hűl ki a láng –
 Meghalt a nap, de lángja ég!

Szeretlek, Jézusom! (I.)

Szeretlek, Jézusom!
Rongyos bár köntösöm,
S nézni rám nem öröm,
Mégis csak szeretlek,
S magamhoz öllelek,
Egyetlen Jézusom!

Szeretlek, Jézusom!
Üres bár tarisznyám,
S zsírfoltos egy ruhám,
Mégis csak szeretlek
S magamhoz öllelek,
Egyetlen Jézusom!

Szeretlek Jézusom!
Sánta lábbal megbotlom,
S sárba verem homlokom,
Mégis csak szeretlek
S magamhoz öllelek,
Egyetlen Jézusom!

Szeretlek, Jézusom!
Vak bár a fél szemem,
Süket is rossz fülem,
Néma az ajakom,
Nevedet csak dadogom,
Mégis csak szeretlek
S magamhoz öllelek,
Egyetlen Jézusom!

Szeretlek, Jézusom!
Kicsi bár a szívem,
Nem fér bele szerelmem,
Mégis csak szeretlek
S Szíveden pihenek
Egyetlen Jézusom!

1954. VIII. 25.

Gyűjtő, B. I. 249.

Voltam nagy...

Voltam nagy,
S nem voltam boldog;
Most kicsi vagy,
S jól megy a dolgod. –

1954. IX- 1.

Gyűjtő, B. I. 249.

Elmúltak már

Elmúltak már a tavaszi viharok,
Szerelmek perzselő vészei,
Csitultak lelkemben a háborgó habok,
Röptek magukkal ragadó szelei.

Békés szellő leng végig a lelkemen,
Olajos ujjal érint az Isten;
Nem ragad sasként a magas kék égbe:
Bennem él az Isten és enyém a csendben.

(Nem fiatalkori szenvedélyekről vagy viharos kísértésekről van szó az első versszakban, hanem az Istennel való tökéletes egyesülést megelőző próbákról és az elragadtatásszerű heves vigasztalásokról. Én ugyan nem vagyok ily rendkívüli kegyelmekkel megáldva, de a lelkélelet nem ily rendkívüli utain is hasonló tapasztalatokkal találkozunk).

(A szeretet és szenvedés viharai: a lelki éjjelek s az elragadtatások, amikor az Isten-élmény mintegy elveszíti, megsemmisíti a lelket, s a lelki harcokban hullámok tornyosulnak fel és viharok dúlnak a lélekben. Most ennek ellentéte: a béke, a csend. Nincs azokra már szükség, mert bennem él az Isten. V.ö. Izajás: nem a szélvészben, hanem a békés szellőben jön az Úr).

Hazám

(Misztikus vers)

Hazám, boldogságok szép hazája,
Búzatermő, gyümölcsosztó drága föld!
Mezőidet szívem-lelkem áldván ha járja,
Ott pihen, hol száz virág közt fűd örökké zöld.

Száz virágod ezer édes csókot
Küld, ha réteiden boldog dallal járok,
S ligeteid hús árnyéka alatt
Egyre csak az Egyetlenre várok.

Forrásaid üde vize éltet,
S amit ezren előttem reméltek,
Iszom azt már epedő ajakkal,
S nem cserélnék éltem napján soha a sokakkal.

Dús hegyeid örök titka, mélye
Feltáruul már álmodó szememnek,
Örvényeid sodró szent rejtélye
Pihenést ad vágyódó szívemnek.

(„Haza” jelenti az egész misztikus élet területét, elsősorban magát az Istent, továbbá a lelkek világát).

Hazám vagy börtönöm!

Hazám vagy, börtönöm, hazám vagy!
 Sem ami szép, sem ami nagy,
 Nem hiányzik nekem semmisem,
 Mert velem vagy, édes Istenem!

Dalol a madár,
 Szabadon száll,
 Mosolyg az ég, a napsugár;
 Játszik a gyerek az úton ott,
 Nevet, mert labdát ő jól dobott;
 Mosolyg a lányka, mert él s szabad,
 S nem bántja senki az ég alatt;
 Méhecske virágról virágra száll,
 Gyűjti a mézet s továbbáll –
 Csak én vagyok fogoly a zárkámban itt,
 S kaput nekem senki sem nyit;
 Nincs virág se méz se labda itt bent,
 Nincs madár se dal a számomra fent,
 Mégis *hazám* a börtön itt lent;
 S ha minden öröm tőlem messzire ment,
 Hazám, börtönöm! Csak te vagy,
 Mert sem ami szép és sem ami nagy,
 Nem hiányzik nekem semmisem,
 Míg velem vagy, édes Istenem!

S maradnék Veled én örökre itt,
 Ha kaput nekem senkise nyit;
 Maradnék itt, mert börtönbe'lennék,
 Ha nélküled, Istenem, a szabadba mennék.

Hol Te vagy, ott a szabadság s az élet,
S mást a világon én úgyse remélek;
Mert amíg dobog a szívem és élek,
Szabadon, börtönben egyetlen mindenem
Csak Te vagy örökre, én szeretett Istenem!

(Ennek a versnek megindítója voltaképp egy tréfás dolog volt. A Häckel-féle francia nyelvtan 246. lapján előfordult valami, amire én „zárkatársamnak”, Virág Endrének tréfásan megjegyeztem: „Senkise próféta hazájában.” Erre ő szintén tréfásan válaszolt: „Ha ez (t.i. a börtön) a te hazád, ám legyen!” Ez a szó indította meg bennem a gondolatot, vajon hazámnak mondhatom-e igazán a börtönt, s a verset rövidesen leírtam).

1954. IX. 29–30.

Pincében krumpli pucolás
alatt és 249. zárkában éjjel

P. Andlau versének fordítása

Szózat:

Ne szállj, Uram, az égből a világra,
Tövismezőkre, szeretetet várva:
Testvéreid, ah! Kiket úgy szeretsz,
Hálája jászol csak s a véres nagy kereszt!

Válasz

Ha sírnom kell is fázva a jászolban,
S tövis csak a jutalmam s véres nagy kereszt:
Hadd lássam a veszettet egy akolban,
Ó adjátok jutalmul nékem ezt!

Ach, steige, Herr, vom Himmel nicht hernieder
Zu weilen auf der Erde Dornenflur!
Es lohnen Dir ja deine künftigen Brüder
Mit Kreuz und Krippe deine Liebe nur.

Und sollt' als Kind ich in der Krippe stammeln,
Lohnt mir die Welt mit Kreuz und Dornen nur,
Lasst mich um solchen Preis die Schäflein sammeln
Und liebend folgen der verlornen Spur!

Vendég a börtönben

Leszálltál hozzám a börtönbe itt   X. 1.
Letörölni bánatim könnyeit,
S maradsz nálam örökre, mint hú barát
Bús börtönöm virágos napjain át.

Elhagytad templomod ékeit értem,   X. 2.
S eljöttél hozzám, ki börtönbe tértem;
Te jöttél utánam, s bezárkóztál ide,
Hogy velem légy, Jézus, időre-örökre.

Szebbek a templom aranszín ékei,   X. 2–3.
Mint börtönpolcok poros szürkéségei,
Boldog vagy mégis, Jézus, a körömben,
Mert Tied vagyok én bánatban, örömben.

Nem nyitok Néked szép lakást a házamban,
De Veled vagyok mégis, mint Zakéus, a
Vágyamban;
Jézusom! Gyere s légy örökké nálam,
Nem lehetünk mi egymás nélkül soha e világban.

Megmozdult az Isten

(Isten születése a lelkemben)

Tengerek moraja,
Mennydörgés robaja,
Harsonák hangja,
Dómkok mély harangja,
Lelkem füle hallja:
Megmozdult az Isten!

Hárfák zenéje,
Gyönyörök szent éje,
Angyalok éneke,
Lelkem szűzi kéje,
Fülem hajtom feléje,
S szívem megremege:
Megmozdult az Isten!

Mennyek lágy szellője,
Égek levegője,
Csodálatos simulás,
Istenbe alakulás:
Isten énbennem,
Isten él bennem,
Mefogan a lelkemben,
Születik a szívemben,
Isten a gyermekem!
Érzem a keblemben:
Megmozdult az Isten!

(„Ipse mihi frater et soror et mater est.” – V.ö. Keresztes Szent János.)

Megmozdult az Isten!

Isten érezhetővé teszi működését a lélekben. Először fensége és hatalma szólal meg benne a tenger zúgásával és a mennydörgés szavával /v.ö. Titk. Jel./, majd végtelen gyengédsége és hitvesi szeretete, végül kegyelmével és érezhető jelenlétével, mint lelkünk lakója titokzatos módon megszületik bennünk.

1954. XI. 13. 13/14. 14.

Gyűjtő, B. I. 249.

Karácsony éjje

Karácsony éje,
Századok reménye!
Lágyabb a lég,
Lehajol az ég,
Születik a Vég,
Kezdet és Vég: (Alpha et Omega)
Századok reménye,
Karácsony szent éje!

Angyalszárnyak fölöttünk,
Isten él közöttünk:
Végtelen és gyermek,
Forróság és dermed,
Boldogság és szenved,
Boldog Isten senyved.
Isten él közöttünk,
Angyalszárnyak fölöttünk!

Boldog Lelkek éneke,
Szép Angyalok serege;
Pásztorok jönnek,

Látják és jönnek,
Hallják és mennek,
Sietve jönnek,
Szeretettel mennek,
Századok mezsgyéjén, (Plenit.temp.)
Karácsony szent éjjelén.

Kisdedet találnak,
Kit szűz emlők táplálnak;
Keblükre fogadják,
Karjukon ringatják,
Ajkukkal csókolják,
Szép dalát dalolják,
Világ Megváltóját,
Súgnak neki jó éjt.

Búcsúznak a pásztorok,
Hazamennek, boldogok,
Egyszerű pásztorok,
Századok mezsgyéjén,
Karácsony szent éjjelén. –

(Idők teljessége: az ó- és újszövetség határmezsgyéjén).

Testvérem!

Összeszedem szerelmem széthintett virágait,
 Kiterjesztem vágyaim zöldellő ágait,
 Összegyűjtöm gondolatim szétszórt sugarait,
 S övezem velük trónodon, Istenem! Lábaid.

De mit tudok adni, Istenem! Tenéked,
 Kinek végtelenséged egyetlen méltó éked?!
 Veszem, veszem, amit szeretetem gyűjtött,
 Odaadom neki, kit szereteted küldött.
 Testvérem! Benned él e földön az Istenem,
 Tied legyen a földön őhelyette mindenem!

Ugrál a szívem

Ugrál a szívem, kalapál,
 Ugrál, ugrál, meg sem áll,
 Amíg csak egyszer oda nem száll,
 S előtted, Jézusom, meg nem áll. –
 Van-e ennél boldogabb halál,
 Mikor a lélek egyenesen Szívedbe talál?!

(Lefekvés után tartós szívdobogás és rendetlen szívverés következtében nem tudtam aludni. Most azonban nem látszik nekem a dolog veszedelmesnek.)

Isten! (II.)

Örök *Eszme*, érted egyedül élek,
Lelkemben néked szüntelen zenélek!
Örök *Jóság*, halálosan beléd szerettem,
Tőled a jóság minden morzsáját boldogan vettem!
Örök *Szépség*, Te sasként magaddal ragadtál,
S szomjazó vágyamtól semmit meg nem tagadtál!
Örök *Élet*, vizeidből halhatatlanságot ittam,
S olthatatlan szikrád lelkemben perzselően itt van.
Eszme, Jóság, Szépség, örök Élet! Kinek Isten a neve,
Tied vagyok élve, örvendő, szeretve,
Szenvedve, halva, új életre támadva,
Most és örökké Téged boldogan imádva!

Panasz és remény

Mindig több a dudva, mit kertemben találok,
Mint a jó vetemény, ha mégannyit kapálok:
Szeretetet vetek, mikor nap süt lelkem egén,
S rossz magot aratok szívem jégverte mezején.
Több rosszat lát szemem barátom szemében,
S nem a jót szemlélem testvérem lelkében.
Ritkább a mosoly arcomon feléje,
Szikrát szór szemem lépése elébe. –
Szeretnék mosoly lenni testvérem egén,
Sohase bús felhő élete estéjén! –

Ezer felhőn keresztül utat tör a napsugár,
Felvirrad a reggel, csupa mosoly lesz a határ.
Nem dörög az ég, nem cikázik a villám,
Szeretetet s áldást lehelek én immár.
Mosolyom derítsen rád, testvér, sugaras eget,
S töröljön le napjaidról minden háborús felleget!

A halál himnusza

Éltem szekere lefelé jár,
Halál árnyéka felém int már:
Dicsérjen Téged életem alkonya,
Élet és halál örök szent Nagyura!

Te voltál éltem hajnali csillaga,
Légy esti csillagom, Uram, Te ma,
Mikor a lelkem már szárnyakat bont,
S halál a fejem köré koszorút font!

Érinti homlokom a halál hús szele,
Lelkemmél, Uram, ó Uram, légy velem!
Vágyódó szemem csak Tereád néz,
S lehanyatlik imától a haldokló kéz.

Megcsókol a halál dermesztő ajka,
S ott marad csókja az ajkamon rajta –
Élet csókja, ó vajha, vajha
Lelkemen égne, hogy az életet adja!

Uram, a kezébe ajánlom lelkemet,
Bocsásd meg, Istenem, az én sok vétkeimet!
Tékozló fiú az Atyához tér,
S Atyja csókjától örökké él. –

Isten öle
(Misztikus vers)

Erdőkkel koszorúzott szépséges öböl
Hegykoronával ékes tiszta tenger-öl,
Beléd hajózom boldogságom sajkáján
Szerelmemmel szívemben, dallal lelkem ajakán.

Örvénylő mélység, tebeléd sodródom,
Ott élek a mélyben, ott az én otthonom,
Sodró vizek árja fejemre száll,
S ott vár rám gyönyörteljes éltet adó halál.

Összecsap fölöttem a hullám a mélyben,
S lelkem fenn él a sugaras kék égben,
Eltűnik fölöttem a világitó szép nap,
S lelkem a sötétben száz látó szemet kap.

Barlangok titka a mélyben a lakásom,
S utamat az élethez boldogan ásom:
Mélység, magasság – egyetlenegy boldogság,
Fényes a rablánc és sötétben a szabadság!

(A hit sötétségében s a szeretet rabláncában nem él nálam szabadabb és boldogabb ember a világon).

Magyarázat: Isten öle békés szép tengeröbölhöz hasonlít, melybe a lélek boldogan behajóz. – De ez a békés öböl sodró örvényt is rejt magába, a szeretet sodró örvényét, mely a lelket elragadja s az isteni mélységekbe sodorja, ahol a lélek, bár látszólag halott, mégis boldog otthonát leli. Ez a halál az, az eltemetettséggel, az elszakadás minden földitől, amelyről a misztikusok szólnak; az élet pedig az új élet, a feltámadás Istenben. -

Olyan ez az állapot, mintha valaki a mélyben volna s mégis a magasságokban repül; a földi nap eltűnik előtte s a hit, a földtől való elválás sötétségében a lélek új lelki szemet kap.

Lakozása a mélyben azokhoz a barlangokhoz hasonlít, melyekről Keresztes Szent János szól. Ott mindig mélyebben behatol Isten titkaiba, mintegy utat ás magának a boldog élethez Istenben. Ez a boldogság egyúttal mélység is meg magasság; a szeretet édes és fényes láncokkal Isten rabjává teszi a lelket, s a világtól való elszakadás sötétjében a legnagyobb szabadságot élvezi. (Bpest, 1956. XI. 23., Himfy u. 1.)

1955. II. 26–27.

Gyűjtő, B. I. 250.

Invocabit

(Ps. 16. Ps. 24, Ps. 122, Ps.90.)

Szárnyaid alatt bízom, ó Istenem!
Mint a fióka, melynek nincs pelyhe sem;
Hozzád emelem, Uram, a lelkem!
Téged szüntelen
Keres a szemem.
Hívlak s te meghallgatsz engem,
Velem vagy minden gyötrelemben;
Megszabadítasz engem,
S fénnyel koszorúzod meg fejem;
Hosszú élettel ajándékozol meg engem,
Üdvözítőm s üdvöm vagy nekem,
Szárnyaid alatt bízom, ó Istenem!

Reminiscere

Ha napom estje jó, és halkan pihenőre térek,
Emlékezz meg rólam, Uram, gondolj rám!
Ha élttem estje jó, és csendben Hozzád érek,
Emlékezz meg rólam, Uram, gondolj rám!
Az élet útján pajkos kedvvel virágot ha tépek,
Emlékezz meg rólam, Uram, gondolj rám! III.5/6
És ingó lábbal bozótok közt mostohán ha lépek,
Emlékezz meg rólam, Uram, gondolj rám! III.6.
Ha tövisek közt sebes lesz a lábam, s súlyos teher
nyomja gyenge vállam,
Emlékezz meg rólam, Uram, gondolj rám!
Ha nyarak heve homlokomon izzik, s gyötrő éhgörcs
szorítja az állam,
Emlékezz meg rólam, Uram, gondolj rám!
Ha ellenség vesz árulóan körbe,
Emlékezz meg rólam, oltalmad palástját borítsd rám,
A világ ura csábítón csal törbe:
Emlékezz meg rólam, irgalmadnak védő leplét terítsd
rám, Atyám!
Halálnak éjjele ha rám borul,
S az élet fénye már homályba fúl,
A számadás nagy napján szívem elszorul:
Országodban, Uram, gondolj rám,
S paradicsomodban legyen szép hazám, Atyám!

Judica

Ítélj meg engem, Istenem!
Döntsd el, van-e rossz énbennem;
Gonosz sereg ellen védj meg engem,
Légy szabadítóm az igaztalannal szemben!

Szántók hátamon szántanak,
Bűnösök köteleken rángatnak;
Szabadíts meg, Uram, az ellentől,
Lelkemet a kísértő szellemtől!

Arcod fényét derítsd rám,
Hadd melegedjek igazságod sugarán!
Belépek dicsőséged sátorába,
Áldozatot hozok szent hegyed oltárára.
Bízom, kezembe veszem még hárfám,
S nem engedsz meghalni elleneim közt árván!

Palmarum

Örömsugár szememben,
Pálmaág a kezemben!
Jézus, légy ma vendégem,
Téged várlak oly régen!

Bevonulunk a világba,
Együtt megyünk, Kincsem drága,
Gazdagítani nemzeteket,
Boldogítani a szíveket!

Együtt megyünk mennyországba,
Atyád, Atyám szép házába,
Együtt megyünk a hazába,
Együtt égi boldogságba!

Búcsú a börtöntől

(Nagyon elterjedt az amnesztia híre)

- Isten veled, börtön, gyötrelmek tanyája!
 Másnak pokol, nekem boldogságok dús háza,
 Mennyország, hol Isten oly közel ért hozzám,
 Lábát hogy csókoltam trónja szent zsámolyán,
5. S éreztem csókját lelkem szűz ajakán.
 Jézus pihent itt nálam rothadó szalmán,
 Mint egykor régen Betlehem csendes éjszakáján.
 Isten veled, börtönöm, virágok szép völgye!
 Friss forrásaiddból tikkasztó félelmek hő nyarán
10. Ittam szomjazva az élet üde vizét,
 S gyötrelmek közt kóstoltam gyönyörök édes ízét,
 Mikor naponta vizemet szurkos vödörből
 merítettem talán.
 Isten veled, kápolnám, templomom, hazám,
 Házam, otthonom, gyógyító szent iskolám!
15. Megyek, megyek, de nem felejtelek soha,
 Drága börtönöm, meghitt kis zárkám,
 Vízözönben biztosan hajózó kis bárkám,
 Éltem szebb napjainak hallgatag tanúja,
 Utam szentségének legbiztosabb záloga!
20. Isten veled, megyek fel Jézushoz a hazába,
 Felmegyek Jézushoz a nagy boldog
 mennyországba!

(Ott volt nálam az Oltáriszentségben).

Jegyzetek (1956. november 10.)

1–5. Isten közelsége hozzám az imában, egész nap, főleg a csendes éjszakákon, mikor vele voltam egyedül és elmélkedésemet végeztem.

6. Ott volt velem Jézus az Oltáriszentségben, főleg akkor, mikor nem misézhettem, de éjnek idején megáldoztam.

8. 1956. február 2-án külön verset is írtam a „virágos völgy”-ről.

9–12. A börtönélet félelmei és szenvedései között elárasztott Isten kegyelme.

13–14. Mindez volt nekem a börtön Jézus jelenlétével, aki bizonyos tekintetben sohasem volt fizikailag közelebb hozzám (lásd 1955. IV. 12, és IV. 20–21. Verseket), és sok tanulságával, erénypróbáival a börtön igazi gyógyító iskolám volt sok gyöngeségem ellen.

17. A szenvedés a legbiztosabb bárka a földi élet vízözönében.

18. Valóban életem legszebb napjai közé tartoznak.

19. A szenvedés, mellyel Isten (Jézus) életem utolsó szakát megpecsételte, legjobban biztosít, hogy előbbi utam is szent volt, melyen jártam, és hogy Isten vezetett rá.

20–21. Ha nem is azonnal; de mégis ez készített el a mennyországra.

Resurrexi!

Föltámadt lelkem Élete
Nem múltó, dicső életre!
Föltámadt Krisztus, lelkem fénye,
Föl boldogságom hű reménye!

Sugárzó arca föltekint,
Ahol felém az élet int;
Szerelme ékes jegyei
Dicsfényes teste sebei.

Hitem szilárd szent oszlópa,
Reményem biztos záloga,
Szívem nem ingó bizalma:
Ki meghalt tegnap, itt él ma!

Szerelmem drága Kincse él,
És zord haláltól már nem fél;
Föltámadt Krisztus e napon
És él örökké boldogon!

Együtt megyünk az égbe

Ó azok az órák, miket együtt töltöttünk
 Szerelmünk szűzi ágyán csendes éjszakákon,
 Szegénység ruháit mikor magunkra öltöttük,
 S fej, fej mellett pihentünk rothadó szalmazsákon.
 Ki festi a gyönyört, mit lelkünkbe szívtunk!
 Mily rövid volt az óra, mikor egymást szeretve hívtuk!
 Ó boldog éjjelek Jézus szent ölében,
 Ó boldog percek Jézus ölelésében!
 Keblemen pihentél, egy volt szívünk verése,
 S belém öntötted szerelmed, lelkem te Édesem!
 Mondd: csak a földön, csak a börtönben lehet ez?
 Nem!
 Együtt megyünk az égbe, s ez mindig így lesz!

Aranyszál

Aranyszállal fűzesz a börtönben magadhoz,
 S nem engedsz menni a szabadba,
 Nekem a tavasz is csak jeget és havat hoz,   x
 De hiszek, Jézusom! szavadba:’

„Nem lehetnénk egymáshoz sohasem ily közel,
 Nem ölelném soha oly szorosán a lelked,
 Távolból jönnél csak szentélyemhöz el;

Velem kell még soká egy zárkában lenned,
S azért nem lehet még a szabadba menned!”

(x Késői havazás volt az idei tavaszkor)

1955. V. 13–14.

Gyűjtő, B. III. 112.

Új világ

Május van, az illatok szállnak,
Réteken harmatos füveket kaszálnak,
Virágok nyílnak, madarak énekelnek,
Bárányok, kecskék cserjék közt legelnek:
Megjött a tavasz, megjön a nyár,
Ember szíve új világot vár.

1955. V. 19.

Gyűjtő, B. III. 112.

Ascensio

Fölszállsz magasba, Jézusom!
A föld bilincse már nem nyom,
Fölszállsz a mennybe szabadon
Angyalövezte szárnyakon.

Fölülről int az égi hon,
Ott vár reád királyi trón.
Ó Isten! Magas trónodon
Fiad ül ott a jobboldon.

Reám is vár az égi hon
Ott végy magadhoz, Jézusom!
A földi test ha le is nyom,
Tudom, ott van az otthonom.

(A földi szenvedésben tudom, hogy elmúlik; a kísértésben tudom,
hogy a földi gyönyöröknél magasabbra születtem.)

1955. V. 25,27.

Gyűjtő, B. III. 112.

A patak dala

(Allegor)

Hegyekben születél magas bércek között,
Anyád volt a mélységből fakadó forrás,
Napsugár látta születésed napját,
Szellő csókolt meg léted friss hajnalán;
S rád borítá az ég kékellő fátylát,
Csillagok gyújtottak neked éjjenként fátylát.

Rohanó kedved elvitt anyád öléből
Le a magasból száguldva a völgybe,
Szirteken keresztül, tönköket sodorva,
Sziklákat görgetve, tölgyeket tördelve.

Szivárvány színű harmatos fátyolban
Indulsz utadra vad vihar-mámorban.;
Űz a vágy, űz, de nem tudod, hová?
Csak le, csak le, hol a zöld völgyek várnak,
Virágok elédbbe ölelő karokat tárnak,
S madarak éneke válasz a dalodra,
S vizeidet hajtod a rád váró malmokra.

Szelídebb lesz vad rohanásod a völgyben,
Szélesebb lesz medred, folyó lesz a neved;
Nem tartanak vissza se virágok se malmok
Nem zárják el utadat zord hegyek se halmok.
Úz a vágy tovább, de nem tudod, hová?
Csak tovább, csak tovább, tovább a távolba,
Országokat szelve, gazdagsággal telve:
Nagy lettél és már folyam a neved,
Dagad az ártól hatalmas medred.

Városok terülnek el partjaid mellett,
Büszkén tágul domborodó melled,
Hajókat hord már hatalmas hátad,
Vized széttör – ha kell - töltést és gátat,
S áradásod is termő jóléttől árad:
Bőséged hol kiöntött, ott a termés nem szárad.

S úz a vágy tovább, csak tovább, csak tovább,
Nem tart vissza gazdagság, szépség, se gyárák,
Vizeid tömege csak tovább kél és árad.

Int már a távolból a kékelő tenger,
Oda, csak oda, csak oda visz a vágyad,
Lassan, lassan, célod tudatában,
Méltósággal az Örök, a Végtelen láttában
Sodor tovább az ár a Határtalan felé,
Atyád, kit még nem ismersz, az Óceán elé.
Csak ő méltó rá, hogy keblében elmerülj,
S lényedet belé öntsd szerelmed jeléül,
Megnyílik vizeidnek a Tenger mély öle,
S magába zár, hogy egy légy ővele örökre.

Pünkösd hajnala

(Gyönyörű tűzpiros reggel volt)

Felhőkön fent	Áldás a világon,
Aranysugár reng;	Virág az ágakon;
Mezőkön lent	Béke a halmokon,
Béke és csend;	Ima az ajkamon;
Szellő se leng,	Béke és csend
Csak madárdal zeng.	Lelkemben bent.
Lélek fuvalma	Lélek fuvalma
Halkan sugallja:	Halkan sugallja:
x Pünkösd szent hajnala,	Szentlélek harmata,
x Szentlélek harmata!	Új világ hajnala!
x VI. 10-	

Örök húsvét

Elmúlt a húsvét, mint minden évben,
 Elmúlik minden csendesen, szépen;
 Lesz húsvét, s az egykor a végső lesz,
 S nem tudod, nem a végső-e ez?
 S lesz húsvét örök az égben.

Forrásom

(Misztikus ének)

Forrás, te azúrszín egek alatt kélsz,
S hótakart bércek közt boldogan élsz,
Hegyek friss szellőjével vidáman játszol,
Napsugár csókjában tisztábbnak látszol,
Sziklák gyökeréből szívod üdítő vized,
Felhők harmatából iszod mennyei ízed:
Mélységekben áradó rejtélyek kapuja,
Magaslatokon járó titkok szent tanúja!

Forrás, te egykor lelkemben keltél
Égi szerelmem sugaras napjain,
Isteni szerelem rózsadús halmain,
S daloddal vágyaim szavára feleltél –
Vágyak, melyek vizeid után epedve tárták
Karjukat s fakadásodat sóvárgva várták –
Hogy nőttél patakká éltem szebb napjain,
S futottál végig lelkem balzsamos virányain!
Nőttél folyóvá, folyammá, árrá,
Szikrából lelkemet átható sugárrá,
Tűzzé, tengerré, hogy hamvassza létem,
S hamvadva, halva szerelmem életét éljem!

Mi vagy nekem?

(Mi vagyok neked, Uram? — Jézus válasza:)

Irgalmam kis teremtése,
Földi utam szenvedése,
Veszett bárány keresése,
Boldogságom hirdetése.

(Mint elveszett bárányt oly soká kerestem, s megtalálva végre oly boldoggá tettem, hogy egyedül már pusztá létevel az én boldogságom hirdetése legyen).

(Csupa irgalomból összetéve, akiért különösen sokat kellett szenvednem földi életemben, aki, mint...)

Uram, itt a végső óra!

Uram! Itt a végső óra,
Magszólal kürtöd takarodóra;
Viszik a búzát és csűrödbe gyűjtik,
Pelyvát s vele a kemencét fűtik. –
Add, Uram, hogy a végső álom
Engem, mint búzát csűrödben találjon,
S lelkem túl a sarlós halálon
Országodban friss vetésként álljon!
(72 évvel már jó a „végső órára” gondolni).

1955. VII. 5. 7. Gyűjtő, B. III. 112.

Viszontlátás

Árvalányhaj-felhők úsznak az égen,
Régen nem láttalak, régen, de régen!
Suttogó szellő köszöntést hoz nékem:
Találkozunk még egyszer, mint valamikor régen!
(mint régen, mint régen!)

1955. VII. 6. Gyűjtő, B. III. 112.

Gyümölcsérés (II.)

Érik már,
Érik már
A gyümölcs a fán.
Lesz szép nyár
Még talán
Hosszú tél után.

Szedik már,
Szedik már
A termést a fán,
Amit érlelt szaporán
Napsugaras nyár.

Zápor után

Eső esik, záporosó az ágra,
 Könnyek hullnak, sűrű könnyek orcámra,
 Napok jöttek, de rossz napok hazámra,
 Fagyok jöttek, kemény fagyok a fákra.

Napsugár reng, napsugár reng a fákon,
 Mosoly dereng, mosoly dereng orcámon,
 Virág fakad, virág fakad az ágon,
 Sugaras ég napfényben ég hazámon.

Áldás libben, áldás pihen a fákon,
 Békevirág, fehér virág az ágon,
 Boldog mosoly, örök mosoly orcámon,
 Isten szeme, áldó keze hazámon.

A fogoly álma

Kicsi hajlék erdő szélén,
 Virágos kert kellő mélyén,
 Tudom, oda visszavártok,
 Küszöbére ki-kiálltok,
 S gondolatban hozzám szálltok,
 Ki a börtön mélyén élek,
 S bilincsben is csak remélek:
 Jön a nap és visszaszállok,
 Szabad lábbal odaállok,
 Ahol engem vágyva vártok,
 Kis hajlékunk küszöbére,
 Kis családunk örömére.

1955. VII. 14.

Gyűjtő, B. III. sötét zárka

A sötétséghez

Boldog sötétség, mely vakká teszi testem szemét,
S megnyitja a világosságnak lelkem értelmét!
Boldog sötétség, mely azt mondja nekem:
Nincs senkim és semmim, csak Te,
egyetlen Istenem.
Add, hogy, a sötétben utazó vándorod maradjak,
S boldog hajnalban szüntelen napod fénye felé
haladjak!

(Szentelésem évfordulóján a sötétbe zártak nagy örömömrre).

1955. VII. 14.

Gyűjtő, B.III. sötét zárka

Fohász

Csak egy a vágyam, Jézusom, hogy
a tieid legyünk,
Csak egy a fohászom, hogy szentek legyünk!
Végy el tőlünk mindent, ami utadat állja,
Szíved hogy az utat lelkünkhöz megtalálja!

Szeretlek, Jézusom! (II.)

Jézusom, Jézusom,
Szeretlek, de nagyon!
Ezüstön, aranyon,
Gyémánton túl, nagyon!
Barátom, otthonom,
Jegyesem, Istenem,
Mindenem vagy nekem.
Azért szeret,
Vágyva eped,
Mosolyg s nevet,
Ugrál, repes,
Téged keres
Szüntelen
A szívem,
Jézusom!

(Primíciám évfordulóján reggel még a sötétben voltam).

Bánati esték

(Emlékezés)

Sás közt rebben a vízi madár,
 Esti csendben pihen a határ,
 Némult a gulyák kolompja már,
 Csendes ima a tájakra száll,
 Engem is az este pihenőre vár.

Szürkén felhőzik a por a vidéken,
 Esti csillag fölragyog az égen,
 Harang hangja halkán szól a csendbe;
 Térj haza már, és te is pihenj le!

Göncöl szekere az ég fölött áll,
 Imám némán menny felé száll,
 Csillagtüzeztől ragyog a tér,
 Gyermeked, Atyám! pihenőre tér.

1955. VII. 27/28. 28. 29.

29/30. 30.

Gyűjtő, B. II. 197.

Bánát siralma és feltámadása

Vízbe hajló szomorú szép füzek
 Csendben folyó öreg Bégának partján,
 Atyjukat mint sirató gyászoló szüzek
 Állnak, mint özvegy gyermekkel karján.
 Fátyol takarja bánatos arcukat,
 Könnyeik árja a folyóba hull:

Siratják a fényes, a sugaras napokat,
Tavaszt, mely hervadva enyészetbe ful.
Nem is rom, de pusztaság a büszkélkedő ház,
Ifjúságom napjait hol boldogan töltöttem;
Kéz, mely embert és nemzetet megaláz,
Dúlta föl a kertet, hol örömrühát öltöttem,
Daloló kedvvel mikor utain jártam.
Hej, de szép napokat, de szép világot láttam,
Mikor még nagy volt és dicső a magyar,
Erős a lélek, a szellem, a kar,
Nem hulló levelektől rothadó avar!
Nem maradt más számomra, csak szomorú emlék,
S anyám sírja, mit még viszontlátni szeretnék.

Ne sírjatok, fűzfék, öreg Béga partján:
Ibolyák nyílnak már árnyas kertek alján,
Gyöngyvirág illata száll, hirdeti a jöttét
Új tavasznek szépnek, nyárnak közeledtét!

Felvirrad a nap a verseci hegyeken,
Csókolja a szőlőt, a gyümölcsöt melegen;
Telvék a csűrök a torontáli rónákon,
Új boldog élet virul megpróbált Bánáton.
Bű maggal teli Gánoson a kalász,
Temes partján hálót vet ki dalolva a halász;
Anyám sírján kivirít a pirosuló virág,
Kápolna falánál, hol atyám teste porlad,
Nem hull már a vakolat, a téglá nem omlad,
Ragyog a kereszt égbenyúló tornyán,
Hirdeti, hogy elmúlt a pusztító orkán,
S lesz még a Béga partján boldog magyar világ!

Örök remények

Hanyatlík a nap,
Szürkül az alkonyat;
Hideg éjszaka sötétjébül
Örök hajnal sugárpalotája épül.

Elillan a nyár,
Közelg a hervadó ősz is már;
Ködös, dermedt téli fagybúl
Lelkem örökélet tavaszába borul.

(A hanyatló nap, a beálló alkonyat, a sötét éjszaka, az elillanó nyár, a hervadó ősz, a téli fagy annak gondolatát ébreszti föl bennem, hogy lelkem a halálból átmegy az örökélet hajnalába s mint a bokor, virágba borul tavasszal. „Híveid élete, Uram, elváltozik, de nem pusztul el, és földi tartózkodásunk háza romba dőltevel örök lakás készül számunkra az égben”. /Halotti prefáció/).

Találkozás

Hullanak már az őszi levelek,
Elmúlt a nyár, és nem voltam teveled;
Kinyílnak tavasszal a hulló levelek,
Eljön a nyár és együtt leszek teveled.

Ifjan halok meg

Belőled az öröklét vizeit merítettem,
 S lelkem bősége földi élttem ugarára áradt;
 Mikor az élet terhétől fáradt lettem,
 Belőled örök ifjúnak születtem.
 Börtönök kínja kalászos búzává érlelt,
 Fogság sötétjéből virágosan léptem
 Vissza az életbe, s rózsákat téptem
 Mikor az aggkor már szolgájának bérelt.
 Te vagy az élet, a forrás, a kút,
 Te vagy az öröm, a mosoly, az út,
 Rózsák hol fakadnak ifjú lábam alatt,
 Életem mikor már mankókon halad.
 Ifjan halok meg, mint ifjan éltem,
 S mennyben, amint azt mindig reméltem,
 Örök források virányain ifjú lesz az élttem.

(Élő vizek forrásainál
 Ifjú lesz az élttem.)

Közel

Közel, közel az ég,
 S szívem vágyaktól ég
 Látni téged, égi hon,
 S téged, Atyám, királyi trónodon!

Közel, közel a nap,
Amikor lelkem szárnyakat kap,
S felröppenve Hozzád száll,
Atyám, és kebleden pihenőre talál!

Közel, közel az ég,
Csak pár rövid évecske még,
Talán csak pár rövidke nap,
S lelkem angyalszárnyakra kap!

1955. VIII. 25.

P. V. 412.

Per crucem ad lucem

Éjjel után hajnal hasad,
A tél után tavasz fakad,
Kereszt után jön a húsvét,
Halál után örök újlét.

1955. VIII. 25.

P.V. 412

Madár a kalitkában

Hallom, dalos madár vagy most is kalitkában,
S énekled a szenvedés fenséges dalát;
Rajta csak! Vidáman, erővel, bátran:
Hisszük a kereszt diadalát!

Egy csillag ég az égen

Egy csillag ég az égen
Sötét felhők között;
Nem tündököl már régen
Csillag fejem fölött.

A csillag fent az égen
A biztató remény:
Gyúl egyszer még, mint régen,
Fölöttünk égi fény.

Vasárnap a börtönben

Harangszó kong a fülemben,
Áhítat zsong a szívemben,
Szeretettől bong a lelkem:
Vasárnap van a templomban,
Vasárnap az áristomban;
A templomban édes ének,
Áristomban friss remények.

Egy Szív

Csendben ég az éjben
 Templomban a mécs;
 Éjszaka felében.
 Lelkem odanéz.

Csendesen az éjben
 Virraszt ott egy Szív,
 Világ rengetegében
 Egyetlen, oly hív.

Nem feledlek soha,   IX. 30.
 Amíg szívem ver;
 Sorsom bár mostoha,
 Le soha nem ver!

Veled a kereszten

Veled a kereszten magányos éjszakákon,
 Egyedül, egyedül Veled a nagy világon,
 Virrasztok gyötrődve rideg börtönágyon,
 Ég s föld közé vetve hideg pusztatájon.

Nem érzem vigaszod olajos ujját,
 Csak gyötrődésem vad-keserű búját
 Vigaszom csak, hogy a kereszten melletted
 Egy vagyok szenvedésben, Jézusom, Veled.

Halál-tolvaj, Halál-testvér

Halál-tolvaj, te elragadsz mindent, ami a földé;
Nincs mit keresned rajtam, mert nem vagyok a földé
Halál-testvér, te megadsz mindent, ami a mennyé;
Jöjj, légy áldott, és add meg nekem, ami a mennyé.

Aranyhíd

Kereszt és öröm nem fér el egy szívben:
Fájdalom gyötör vagy örömtől hevülsz.
Híd a kettő közt aranyló szép ívben:
Csak ha a keresztnek magának örülsz.

A fogoly szíve

Morajlik a tenger, szakad az ár,
Szívem mindig, mindig csak vár;
Várok, várok, de soha sincs vége,
Mindig új bűnnek nézek csak elébe.
Csitt, csitt, szívem! Csitt, csitt, csitt!
Várjunk, várjunk egy kicsit

Dúl a szélvész, zuhog az ár,
Szívem mindig remél és vár;
Múlnak az évek, múlik az élet,
S mindig, mindig csak hiába remélek.
Csitt, csitt, szívem! Csitt, csitt, csitt!
Várjunk, várjunk még kicsit!

Megreng a föld és feltör az ár,
Szívem most is remél és vár;
Amíg csak élek, mindig remélek,
Szárnyakon megjön az isteni ítélet.
Csitt, csitt, szívem! Csitt, csitt, csitt!
Nem tart soká – csak kicsit!

1955. XII. 29/30.

Gyűjtő, B. II. 288.

Első hó

Első hó!
Takaró:
Befödi a földnek minden búját,
Fehérre festi a halál ujját.

Első hó!
Ó, be jó:
Fehér lesz tőle, amily sötét az élet,
S rátekinve, lelkem új reményre éled!

Friss remények

Száguldó felhők sietnek az égen,
Remények kelnek – eltemetve régen;
Jön már a tavasz, és új tüzek égnek,
S nagyra nőnek a frissen kelt remények.

Zivatar Bobdán

Újvár felől morajlik az ég,
Felhőgomoly villámoktól ég;
Hűvös szél fúj Csene felől,
Porlovas vágtat a vihar elől.

Kövért vízcsepp hullik a mezőkre,
Sűrű zápor felel cikkázó erőkre,
Zuhogva ráhull a termékeny földekre,
Fákat táncoltat a szélvész a kedvökre.

Csatazaj dübörög a földtől az égi,
Szikrák cikáznak a felhőkön végig,
Megremeg a földnek minden vad erője,
Megered az egek ezer dús emlője.

Csitul a szélvész, elhallgat a dörgés,
Elvonult a vihar, elnémult a zörgés,
Kisüt a nap és tisztább a lég,
Ránk mosolyg újból a ragyogó ég.

Távolból a vihar búcsúzni látszik,
Egy-egy villám hirdeti még:
„Ott voltunk Bobdán s nem is oly rég!”
S Németi fölött szivárvány játszik.

1956. I.

Gyűjtő, B. II. 288.

Alice-omhoz

(Nővérem)

Veled szedtem, mint gyermek, az illatos ibolyákat,
Veled néztem kertünkben a virággal ékes fákat,
S élveztem a madárdalt, a tavaszt, a pünkösdi rózsákat.
De magával ragadt az élet, s csak ritkán láttalak.
S akkor se hosszan, és nem nagyon vártalak.
S elszálltál tőlem az égbe, s csak akkor szántalak,
Mikor a földön többé nem láttalak.
Megyek már utánad – az idő nem vártat,
S szedek veled odafenn illatos ibolyákat.

Alföldi képek

Leszáll az est a bánáti rónákra,   Este
 Kitárja szárnyát a szunnyadó tájakra,
 Álmot lehel a fáradt kis virágra,
 S madárként ráül a sötétlő ágakra.

Ezer csillag ragyog az égen,   Éj
 Elhalt minden ének már régen;
 Tücsök ciripel az álmodó mezőkön,
 Fölébred a hold, és úszik a felhőkön.

Néma csend hallgat a pihenő rónákon;   Hajnal
 Piroslík halkán a hajnali tájakon,
 Fénysugár lövell a mélyből az égre,
 Fölszáll a nap a királyi székre.

Aranyló tüzekben ragyog az ég,   Nappal
 Fehérlő templom a napfényben ég;
 Sürögnek a kezek a földeken már,
 S arató az esti harangszóra vár.

1956. I. 23–25.
napközben és
éjjel

Gyűjtő, B. II. 288.

Anyám

Hároméves voltam,
S kertünkben csatangoltam
Tavasszal, napfényben,
Nyári reggelek szelíd melegében.
S megfogtad kezemet, s szeretve vezettél
Most is érzem még, mennyire szerettél –
Sárgavirágú bokrok s orgonák árnyában:
Hisz utolsó voltam gyermekeid sorában.
Emlékszel-e rám,
Jó anyám,
Gyermekségem friss hajnalán?!

Négyéves voltam,
Beteg lábbal tolókokcsiban lovagoltam,
S te égi Anyám szentélyébe vittél:
Radnára, Czellbe, mert jóságában hittél.
Köszönöm: imáid karján Hozzá emeltél,
S zsenge gyermekkoromban neki
szenteltél.
Anyai karjaid közt az övé lettem,
S Őt, mint anyámat, egy életre
megszerettem.
Emlékszel-e rám,
Jó anyám,
Gyermekségem megszentelt hajnalán?!

Ötéves voltam,
Veled betegágyadon hálátlanul dacoltam,
S te sarokba küldtél égi Anyám képe alá,
Térden állva, hogy gondoljak rá:
„Sírba viszel!” – mondtad fájó hangon:
S szemed búsan pillantott rám,
De bánatodat nem enyhítette szájalom,
Hogy könnyítettem volna rajtad szenvedésed
óráján.
Életed közelgő alkonyán
Emlékszel-e rám,
Rossz gyermekedre, jó anyám?!

Hatéves voltam,
Falunk utcáján egy koporsó után
gyászoltam:
Téged vittek ki, anyám, a temetőbe,
S koszorút raktak koporsód tetejébe,
S lezárták a kriptát kemény kővel,
S elragadtak tőlem hideg erővel,
Téged, ki egykor öledben hordtál,
S beteg lábammal kis kocsimban toltál!
Sírod sötét ajtaján,
Gondoltál-e rám,
Jó anyám?

Negyvenöt éves voltál, mikor búcsút
mondtál nékem
S hatvan és hat év múlt el azóta régen;
Fehér a haja volt barna gyermekednek,
S vajon jobb lett-e a szíve, mint mikor
fájón emlegetted?!
Búcsúzni készül, készül a viszontlátásra,

Készül a boldog, a szép nagy mennyországra:
Életem közelgő alkonyán
Gondolsz-e rám,
Öreg gyermekedre, jó anyám?

1956. II. 2.

Gyűjtő, B. II. 288.

Virágos völgyem börtönöm

Virágos völgyem leszel egykor, én börtönöm,
Májusi mezőkön én illatos örömöm!
Szeretet s szenvedés hol ölekezett hajdan,
Virágoskert lesz ott még a börtön is majdan.

1956. II. 4/5.

Gyűjtő, B. II. 288.

O altitudo (Rom 11,33)

Isteni gazdagságok feneketlen mélye,
Bölcsesség s tudásod örök szent rejtélye!
Ítéletidben, ó Isten, ember föl nem foghat,
Utaidban elménk csak megtorpanva kutathat.

Vasárnap délután

(Börtön és temető)

Börtönben bent
Síri nagy csend;
Zárkában fent
Áhítat és csend;
Temetőben lent
Béke és csend.

Egymásra gondolnak:
Kiket itt gyászolnak
Eltemetve sírva,
Kiket ott hantolnak
Elföldelve sírba
Temető árkában,
Börtön mély sírjában,
Dupla szolgaságban,
Kettős kalodában.

Felém száll imájuk,
Áldásom órájuk:
Szabadulást várva
Égi szép hazába,
Földi szabadságba,
Dupla mennyországba,
Kettős palotába.

Csendes éj

Csendes éj,
Csodásan mély!
Elnémul a mélység,
S megszólal a Szépség:
Rejtelmes dal.
Lélek füle hall
Titokzatos éjben,
Bent ott a mélyben,
Hol Isten üli nászát,
S leveti gyászát
A mennyegzői lélek,
S kezdődik a mélyben,
Lélek rejtekében,
Csodálatos éjben
A mennyei élet.

Szürke felhők

Szürke felhők borítják az eget,
Nehezen töri meg a napsugár a jeget,
Lassan hatol a fény a ködön át,
Nehezen lépi át a szabadság
Börtönök ajtaját.

A tornai templom

Templom áll a dombon
Házak során túl;
Ott a szélvész tombol
S téli vihar dúl.

Magányban a dombon
Templom árván áll;
Nincs, ki vele gondol,
S szív, mely felé száll.

Fölmegek a dombra
Havas délután;
Lábam – bánatomra –
Zárt kapunál áll.

Letérdelek halkan:
Ott a hó alattam
Födi tél jegét;
Szentélyhez hajoltan
Sírok fátylas szemmel,
Siratom könnyemmel
Szánakozó lelkem
Árva Istenét.

Boldog tavasz

Tavaszi szellő lengedez,
Szívem örömtől lelkendez:
Itt a tavasz üde fényel,
Sok virággal, sok reménnyel;
Nő az erő, friss a lélek,
Patak ébred, zsong az élet.
Zsarnok télen diadalt ül
A szabadság, égnek lendül
Szellem szárnya;
Halál árnya
Belevész az életárba.

Új világ jön, boldogabb nép
A mezőkön virágot tép;
Szeretet a friss zománca
Szíveknek és aranylánca:
A kunyhóba, palotába
Belép öröm boldog lába,
Testvérlelkek ölelkeznek,
Gazdag, szegény örvendeznek;
Virág nyílik minden ágon,
Lomb fakad a boldog fákon,
Békeünnp a világon.

Virág siralma

Azt hittem, tavaszi szellők fúnak,
 Vége a hónap, a téli búnak;
 Föltártam kelyhem a napsugárnak,
 S íme, a téli fagyok még várnak:
 Lekonyítom fejem és meghalok,
 Mert én csak tavaszi virág vagyok.

Húsvétra

(Templomi ének)

Föltámadt Krisztus e napon,
 Alleluja!
 Halálon győzött, sírokon,
 Alleluja!
 Föltámadt lelkem Élete
 Nem múló, dicső életre,
 Alleluja, alleluja!

Sugárzó arca föltekint,
 Alleluja!
 Ahol az ég feléje int, (Ahol ez élet áldva int)
 Alleluja!
 Napfényes teste sebei (Dicsfényes teste sebei)
 Szerelme dicső ékei, (Szerelme boldog ékei)
 Alleluja, alleluja!

Hitem szilárd szent oszlopa,
Alleluja!
Reményem biztos záloga,
Alleluja!
Lelkem nem ingó bizalma:
Ki meghalt tegnap, itt él ma,
Alleluja, alleluja!

Szerelmem drága kincse él,
Alleluja!
A zord haláltól már nem fél, (Zordon)
Alleluja!
Föltámadt Krisztus e napon,
És él örökké boldogan, (mindörökké)
Alleluja, Alleluja!

1956. IV. 9/10. 12.

Gyűjtő, B. I. 95.

Áldozócsütörtökre (Templomi ének)

Felszállsz magasba, Jézusom,
Alleluja!
A földi súly már le nem nyom,
Alleluja!
Felszállsz a mennybe szabadon,
Angyalövezte szárnyakon,
Alleluja, alleluja!

Mosolyg feléd az égi hon,
Alleluja!
Ott vár Reád királyi trón,
Alleluja!

Ó Isten, magas trónodon
Fiad ül ott a jobboldon,
Alleluja, alleluja!

Reám is vár az égi hon,
Alleluja!
Ott végy magadhoz, Jézusom,
Alleluja!
A földi test ha le-le nyom,
Tudom, ott van az otthonom,
Alleluja, alleluja!

1956. IV- 12./13.

Gyűjtő, B. I. 95 (új szám)

Régi: 318.

Boldog nap

Boldog nap, mikor rád találtam,
S Istenben veled egyé váltam!
Boldog nap, mikor az enyém lettél,
S Istentől zarándoktársul vettél!
Boldog nap, mikor övéi lettünk,
Boldog nap, mikor majd Hozzája megyünk,
Vele hogy örökre egy lélek legyünk!

Viharmadár a szirten

Szirt áll magányosan zúgó tengerben,
Büszkén dacol habokkal és szelekkel;
Szirt áll egyedül a zúgó tengerben,
Viharmadár száll sivító szelekben;
Rárepül a szirt vállára tengerben,
S büszkén dacol a habokkal és szelekkel.
Vihar után elrepül a tengeren,
Magányosan áll a szirt a szelekben;
Viharmadár büszkén száll a tengeren,
Büszkén dacol szirt a zúgó szelekkel;
Viharmadár elrepült a tengeren,
Egyedül áll szirt a zúgó szelekben.

Gesztenyefa a fürdőnél

Kivirítottál újból, szép gesztenyefa,
Zöld díszben állsz a szemem előtt ma;
Hányszor virítsz ki még, zöldellő fa,
Ránk hogy virítson a szabadság tavasza?!

Megyek, Atyám!

Megyek, Atyám, megyek, megyek,
 Veled örökké hogy együtt legyek,
 Hol nem múltó tavaszban
 Lelkem boldogan
 Örvend és szeret,
 Újong és feled
 Vihart és telet,
 S forrásoknál eltemet,
 Lent amit szenvedett!
 Földi bú felett
 Örökre Veled!
 Istenem, Atyám, egyedül Veled,
 Örökre, örökre, örökre Veled,
 Istenem, Atyám, örökre Teveled!

Üzenet

Galamb köszöntött be az ablakomon ma,
 Benézett s mindjárt elrepült a távolba;
 Üzenetet vinni jött tenéked holnapra:
 Köszönt a fogoly, s te kirepülsz a szabadba!

Egyedül

Egyedül, egyedül, egyedül a világon,
 Elhagyott madárként a szárazló ágon!
 Egyetlen csillag sincs a tomboló viharban,
 Egyetlen virág sincs a kiaszott avarban.
 Pokol erői döngetik kapumat:
 Leoldom Előtted alázattal sarumat;
 Gyötrelmem, harcom bár tengernyi nagy,
 Elnémult Istenem, bizalmam csak Te vagy!
 (Egyedül vagyok a széles nagy világon,
 Olyan, mint az elhagyott madár az ágon)

Viharmadár a szirten

Magányos szirt egyedül áll a háborgó tengerben,
 Büszkén dacol habokkal és viharzó nagy szelekkel
 Viharmadár szirt körül száll háborgó nagy tengerben,
 Odaszáll a szirt vállára viharzó nagy szelekben;
 Magányos szirt erősen áll vihartól vert tengerben,
 Viharmadár büszkén dacol a viharzó szelekkel.

Viharmadár vihar után tova repül tengeren,
 Magányos szirt egyedül áll sivító nagy szelekben.
 Viharmadár büszkén repül a széles nagy tengeren,
 Büszkén dacol magányos szirt sivító nagy szelekkel
 Viharmadár elrepült már a széles nagy tengeren,
 Magányos szirt egyedül áll a sivító szelekben.

Legnagyobb kincs

Virágokkal teleszórtad életem útját,
Üde vizek töltötték meg vándorlásom kútját,
Napfénybe öltözött száz boldog napom,
Ezer csillag ragyogott május-éji utamon;
Mosolygott fölöttem a sugaras ég,
Rám borult áldóan a mennyei kék hajlék.

Öreg vagyok már, és hervadtak a virágok,
Kiszáradt a forrás, elapadt az árok,
Leszállt a nap, és rám szakadt az éj,
Csillag se ragyog, kialudt a fény,
Elhalt a mosoly, a tavasz-éji kéj:

Lábadhoz borulva köszönöm én,
Uram! Hogy megadtad, mi a legnagyobb kincs,
S ennél nagyobb a világon nincs
Hordani Veled a keresztet vállamon;
Öregségem napjain ez az én vigaszom.
S ne volnék boldog a keresztben Veled,
Mikor az életben annyi jó tellett?!
Gyémánt hiányoznék a koronából fejemen,
Kereszted ha nem ragyogna halódó éltemen!

Hová mentél?

Hová mentél, én szerelmes Jézusom,
 Kit oly nagyon szerettelek egykoron?!
 Lépted után porban hagyott árva nyom,
 Aki Veled éltem egyszer boldogon!

Óda a börtönhöz

Boldog kereszt, melynek ékei
 Megdicsőült lelkek végei!
 Boldog fogság!
 Béred a sokaság,
 Mennynek lépcsőire mely boldogan hág!
 Boldog zár, mely kaput nyit
 Mennyei életbe, kiket a börtön itt
 Kemény kenyérével keserít!
 Boldog ágy, hol férgek tanyáznak,
 Párnák keserű könnyektől áznak,
 S télen didergő rabok fáznak,
 Akiket piszkos káromlások gyaláznak! –
 Szellemi hősök, kik új világért csatáznak!
 Boldogan maradok a csatatéren végig
 Veletek, mert diadalunk fölér az égig!
 Küzdve, harcolva hajnaltól estéig
 Győzelmünk ereje elhat a világ végéig! –

Emlékezés

Kutya ugat nyári éjben,
Csillag fénylik hűvös égen!
Rágondolok, mi volt régen,
Mikor virult gyermekségem!

(A kutyaugatás a nyári éjszakában és a hűvös éjjeli szellő emlékezetembe hívták gyermekkori éjszakáimat Bobdán).

Változat: Kutya ugat nyári éjben,
Béka brekeg tó vizében,
Csillag fürdik tiszta fényben,
Lenge szellő száll a réten:

Rágondolok, mi volt régen,
Szülőföldön mikor éltem
Alföldi nagy messzeségen,
S virult boldog gyermekségem!

Fecskemadár (II.)

Tova szállsz ismét, jó fecskemadár;
Ott téged ragyogóbb napsugár vár!
Vissza ha küld a kegyes jó ég,
Rabságban görnyedve találsz-e még?!

Vágyak

Páfránylevelű felhők az égen
Kiterjesztik szárnyukat a kékellő messzeségre
Vágyaim szárnyai szétterjednek régen
Valami nagy után a végtelenségbe.

Valami határozatlan, nem élesen körvonalazott vágy: vallásos eszmény, misztikus mélység, szabadság, szeretet után.

Visszavert napsugár

(1Kor. 13,12; 1Jn 3,2)

Visszaverődik ablakomon a napsugár,
Boldogan hirdeti, ami reám vár,
Tükör nélkül ha majd odaát
Szemléli szemem, amit itt tükörben lát.

Tiszta szem

Szép a tiszta szem,
Benne Isten látszik,
Ég boldogsága játszik,
S mély, mint a tengerszem.

Tiszta szív

Szép a tiszta szív:
Benne Isten él,
Menny tavasza zenél,
S szűz menyegzőre hív.

Jézus szeretete

Inkább leszakad sziklaalapjairól az alpesi orom,
Visszafolyik mentében a Duna egykoron,
Inkább elhagyja pályáját a nap a magas égen,
Mint engem Jézus, kit szeret oly régen.

Őszi virágok

Őszi tájakon hervadó szép virágok,
Üdvözlöl titeket a tünődő zarándok!
Eltűnik a virág, eltűnik az élet,
Eltűnik a zarándok, de tovább él a lélek.

Igazság

Őszi és tavaszi napsugár
Zárkában szabadon ki-bejár;
Hiába őrzik ablakomat, ajtómat,
Napsugár szabadon ki és bejárogat.

Igazság sugara világban jár
Szabadon, mint vakító napsugár;
Vad-bősz kopók hada bár utána fut,
Igazság sugara diadalra jut.

(Utolsó versem a börtönben)

Kiskörös 1934 /utazás közben Kalocsáról, vonatra való várakozás közben /.

Jav. 1957. III. 28. Pannonhalma

Négyen megyünk

Négyen megyünk az életbe,
Ti Hárman és én;
Négyen megyünk mindig,
Ti Hárman és én.

Nem járok én egyedül
Az élet tengerén,
Mindig velem vagytok
Ti Hárman és én.

Ha zord éjszakában
Hullámmal küzd hajóm
S földön nincs barátom,
Nincs senki pártfogóm:

Négyen vagyunk mindig,
Ti hárman és én;
Így megyünk mi együtt,
Ti Hárman és én.

1956. VII. 30/31. VIII. 12. Gyűjtő

Jav. 1957. III. 26. Pannonhalma

(A cím mostani eredetű)

A Három

1956. VII. 30/31.

Pirosló Hajnal, mit soha meg nem előzött az éj,

Hajnal, csupa fény, mely öröktől fogva él;

VIII. 1.

Lét, mely mindig volt és mindig lesz,

Erő, mely soha nem pihen és mindig tesz;

Forrás és folyam itt együtt árad,

Forrás és tenger itt soha ki nem szárad. –

VIII. 2.

S Hajnalból kilépett egy Férfi, örökkévalóság
övezte homlokát

S szeme évezredek mélységein hatolt át,

S amint Hajnalban önmagát nézi,

Saját szépségének, mélyeinek képét maga elé
idézi:

Ott áll előtte az Ifjú, egészen olyan , mint Ő,

Fenséges Sarj, olyan, mint a Tő.

„Csókolj meg!” szólott, s ez ajkát az övéhez illeszti,

Ajak ajakra illett, s a csókból Harmadik lépett ki:

1957. III. 26.

Maga a Csók, mint fenséges Szűz, fehér ruhában
jelent meg,

S mondá: „Én vagyok a Szeretet,

Az Élet, a Szentség, az isteni Lehelet!”

S megfogta kezével kezét a Kettőnek

S Mindhárman a Hajnalban egy Lényeggé lőnek;

Hajnal fényébe burkolózott a Három,
Mert egyek ők a fényben, mint ág, virág s
gyümölcs a fákon.
S fényes lett tőlük a Hajnal, mint delelő napnak
ragyogása,
S beragyogta az eget, mint cikkázó villámok teremtő
villanása.

(Ennek a versnek eszméje még a tavalyi nyár folyamán, júl. 30-án született meg bennem, és a Szentháromság titkát költői képből akarta bemutatni; fel is jegyeztem akkor főbb vonásokban tartalmát. A vers mellé írt dátumokon azután magát a verset írtam le, de nem tudtam befejezni. Csak most itt Pannonhalmán esett rá tekintetem, s ma reggel be is fejeztem a verset, egyúttal több helyen javítva a már előbb leírtakat.)

A vers magyarázatához:

1. A Hajnal az isteni Lényeket, Természetet jelenti;
2. „meg nem előzött az éj” – mindig volt, nem előzte meg soha az abszolút „semmit”; nemcsak van és mindig volt, hanem „él” is; nem holt, hanem élő valóság;
3. „forrás és folyam”: az önmagától való Atya és a belőle származó, „folyó” Fiú és Szentlélek; az Isten benső élete soha ki nem apad; végtelen, mint a tenger, és örökkévaló;
4. „Csókolj meg!” az Atya szeretete a Fiúhoz és viszont; „ajak ajakhoz illett”, mert a Fiú teljesen hasonló az Atyához, egylényegű vele;
5. A Szentlélek valamiképp úgy, mint az anya a családban, az atyát és a gyermeket egybekapcsolja a Szentháromságban és egybefűzi az Atyát a Fiúval;
6. „fényes lett tőlük”; a Személyek háromságának titka dicsősége a végtelen isteni Természetnek.

1957. VIII. 26.

Égi szerelem

Madárdalt hallottam a kertekben,
Megindult földön a szerelem;
Mennyei énekek zengenek énnekem,
Mert az én Szerelmem mindig itt van énvelem.

(P. Zsirossal sétáltam délután, ekkor hallottam ez idén az első madárdalt a „park”-ban. Ez első versem a börtönből való szabadulásom után).

Szeretem nézni ...

Szeretem nézni a távoli hegyeket,
Égbe nyúló reményeim biztató képeit;
Szeretem nézni a széles nagy völgyeket,
Végtelent szomjazó lelkenek tükreit;
Szeretem nézni a sugárzó szép napot,
S melegének megnyitom szobámban az ablakot;
Szeretem nézni a kékülő eget,
Az felém a béke mosolyával integet:
Lelkemben szemlélem, ki mindezeket alkotta,
S Benne van egyedül boldogságom otthona.

Pannonhalma

Homályos köd, mely a völgyeket borítja,
Nem látom tisztán az erdőket, hegyeket:
Köd, mely e földön a szememet vakítja,
S nem látom tisztán a magas szép eget!

(Pannonhalmára eddigi tapasztalataim alapján jellemző, hogy alig van nap, amikor ködtelen a táj, és tisztán lehet látni eget és vidéket. Délelőtti sétámon ez számomra jelkép volt, hogy a földi élet köde eltakarja még előttünk a mennyország szépségeit).

Tavasszal

Szeretnék Veled a mezőkön járni
Virágok között,
Friss füvek fölött,
Erdők árnyában,
Lelkem magányában,
Egyedül, egyedül s lelkemet föltárni,
Beléd önteni, mi szívemet telíti,
Feléd sugárzani, mi keblemet hevíti,
Megnyitni neked a mennyországot,
Amit e földön még senki sem látott!

Meghívás

Csalogat lombok közt a madár,
 Hívogat: Gyere már!
 Rám is Valaki már régen vár:
 Hozzá repülök, mint a madár. –

(Reggel elmélkedés alatt hallottam a madár szavát. Gondoltam, így hív már engem is az Isten magához, kegyelmével is hívogat mindig bensőmben).

Isten a paradicsomban

Elhagylak titeket, szép erdők és fák,
 Elhagylak, illatozó orgonák!
 Elmegyek, hol majd szebbet lát
 Szemem, mikor megnyílik odaát.

Ott a tavasz örökké dalol
 S illatok a légben mindig szállnak valahol,
 Erdők susognak, szellő száll:
 Isten valahol a paradicsomban jár.

(A „park”-ban délelőtt. Orgonák nem virágoztak, csak képzeletben).

1957. IV. 13.

Budapest, Fadrusz u. 5.

Harminc éve

Harminc éve, elvesztettem egy kincset,
Vissza mit az élet nekem sohasem adhat –
Úgy éreztem akkor, s elszorult a szívem,
Kicsi volt a hitem –
S Te azt nekem, Isten, akkor visszaadtad,
S lelkünk közé fűzted az örök szent bilincset;
Erősebb ez, mint a könyörtelen halál,
S beteljesedést majd a mennyekben talál.

1957. IV. 26.

Pannonhalma

Könnyező mosoly

(Gondolat: aki Jézust igazán szereti, nem akar ezen a földön egészen boldog lenni).

Örülök mindig, ha boldogság poharába
Csöppecske keserű ürömből vegyül;
Örülök, ha szemeim mosolygása
Mellett bánatos könnycsepp is ül:
Ez a föld nem a boldogság hona,
Boldogoknak egyedül a mennyország az otthona.

Fülemile és veréb

Kertemben jártam, csattogott a fülemüle,
 S közel a tetőn egy veréb is üle;
 Egy a ruhájuk, egy családból valék,
 Nem hinné az ember, hacsak szavukat hallanók:
 Ember és ember – mily különbség, mily más!
 Egyik csak veréb, másik fülemile – más. –

Készület

(Misztikus vers).

Tengermélyek, égi magasságok,
 Belétek veszem, felétek vágyom,
 Csúcsaitokra hágok,
 Mélyeitekben járok:
 Ott az én hazám, fent a magasokban,
 Ott a pihenőm, lent a zuhatagban.

Zuhanó mélység csendes pihenése,
 Havasok ormán lélek derengése,
 Mélység, magasság
 Egyetlen valóság:
 Isten a minden: emelő pihenés,
 Isten a minden: zuhanó mélység!

Léleknek reggele, léleknek estéje,
Vágyódik a lelkelem Feléje, Beléje:
Megyek már – öreg vagyok – ,
megyek már Eléje.

1963. I. 21.

Pannonhalma

Veled

Veled, Veled a magasló hegyeken,
Veled, Veled a pompázó völgyeken,
Veled az élet göröngyös útján;
Veled az élet éltető kútján –
Mindig, mindig, mindig csak Veled,
Amíg a lelkelem mindent el nem feled.
Mindent, ami csak Te nem vagy,
Mindenem
Ami csak Te nem vagy, boldogító Istenem!

„Ha szentté nem leszek, hiába születtem!”

Csávossy Elemér 1883. október 24.-én született a Torontál vármegyei Bobdán. 1893 őszén kezdi meg gimnáziumi tanulmányait Kalocsán, a Jézus Társasága intézetében. „Itt tanultam meg az igazi vallásosságot” – írja később. 1903. február 1-jén jelentkezik a St András-i jezsuita noviciátusba.

Tanulmányait: Pozsonyban, Innsbruckban, Budapesten végzi.

Tanár: Kalocsán, Szegeden, Kassán.

1911. július 14-én szentelik pappá a pesti Jézus Szíve templomban.

Nehéz alaptermészete, küzdelmes ifjúkora ellenére megérzi Isten kegyelmi érintését; megtérésre és követésre szóló ösztönzéseit. Kitartóan küzd, erős akarattal mindig újrakezd. A Szent Szűz iránti benső szeretet, az életszentség utáni vágy mindig mélyebbre viszi Istenbe, egészen a misztikus egyesülésig.

1938-ban Mester Margit Mária az ő segítségével alapítja meg az Unum Társaságot; a Szentlélek – évtizedeken át – az ő lelkében is előkészíti az unum-eszmét.

Mint tartományfőnököt 1951. május 7-én letartóztatják, és hét és fél évi börtönre ítélik. (Fő utca, Markó, Gyűjtő, Vác)

Az 1956-os forradalom teszi lehetővé október 27-i szabadulását, Vácról.

Misztikus versei főleg a börtönben születtek.

*Ezt adjuk közre szeretettel, hálával és megemlékezéssel;
halálának 30. évfordulóján.*

9 789639 332652